

โครงการจัดทำสื่อ ๒๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ภาคเรียนที่ ๑ รายวิชาสังคมศึกษา

ชื่อ - ชื่อสกุล.....เลขที่.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....โรงเรียน.....

สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โครงการจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ภาคเรียนที่ ๑ รายวิชาสังคมศึกษา

ชื่อ - ชื่อสกุล..... เลขที่.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่..... โรงเรียน.....

สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

เรื่อง	หน้าที่
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน.....	๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ อริยสัจ ๔.....	๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ รู้จักกับปัญหาด้วย “ทุกข์”.....	๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ มองสาเหตุปัญหาด้วย “สมุทัย”.....	๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ แก้ไขทุกข์ด้วย“นิโรธ”.....	๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ พัฒนาใจอย่างยั่งยืนด้วย “มรรค”.....	๑๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ หน้าที่ของสาวกศาสนาในการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน.....	๑๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การแสดงตนเป็นศาสนิกชน.....	๑๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ พิธีทำบุญงานมงคล และงานอวมงคล.....	๑๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ การเตรียมศาสนพิธี.....	๒๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รู้กฎหมายสิทธิไม่ลิดรอน.....	๒๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความหมายและความสำคัญของกฎหมาย.....	๒๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง.....	๒๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ระบอบการปกครอง.....	๓๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ รัฐธรรมนูญ.....	๔๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล.....	๔๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ ประเด็นปัญหาผลกระทบและแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรค ต่อการพัฒนาประเทศ.....	๕๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข.....	๕๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การปฏิบัติตนต่อคนรอบข้าง.....	๕๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การยอมรับความแตกต่างการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา.....	๕๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การยอมรับความแตกต่างการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา.....	๖๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์.....	๗๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การดำรงชีวิตให้มีความสุข.....	๘๔

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
อริยสัจ ๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน

ใบความรู้ อริยสัจ ๔

เรื่อง อริยสัจ ๔

วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

อริยสัจ ๔

อริยสัจ ๔ เป็นคำสอนหลักในพระพุทธศาสนาที่รวบรวมเอาหลักธรรมคำสอนต่างๆ ในพระพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วยกัน และยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น แบ่งออกเป็น ๔ หมวดหลักๆ ดังต่อไปนี้

ทุกข์ : หลักธรรมที่ควรรู้
สร้างความเข้าใจว่าปัญหา
คือสิ่งใด

สมุทัย : หลักธรรมที่ควรละ
เป็นสาเหตุของปัญหาที่ควร
ละทิ้ง

นิโรธ : หลักธรรมที่ควร
บรรลุ เพื่อนำมาใช้ป้องกัน
และแก้ไขปัญหา

มรรค : หลักธรรมที่ควร
เจริญ เพื่อให้พ้นจากความ
ทุกข์และภาวะปัญหาอย่าง
ยั่งยืน

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
รู้จักกับปัญหาด้วย “ทุกข์”

ใบความรู้เรื่อง ชั้น ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง ชั้น ๕

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชั้น ๕

ชั้น ๕ จัดเป็นหลักธรรมในหมวด ทุกข์ เป็นหลักธรรมที่ว่าด้วยการเรียนรู้ลักษณะของการดำเนินชีวิตมนุษย์ซึ่งมีองค์ประกอบที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน แต่กระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ชั้น ๕ นั้นไม่ถาวรและแน่นอน มนุษย์จึงไม่ควรยึดติดกับชั้น ๕ มากเกินไป

1

รูป : ส่วนที่เป็นร่างกาย และรวมไปถึงพฤติกรรมของร่างกาย

2

วิญญาณ : การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ของร่างกาย

3

เวทนา : ความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อสิ่งที่รับรู้ ได้แก่ รู้สึกสบายใจ รู้สึกไม่สบายใจและรู้สึกเฉยๆ

4

สัญญา : การจำได้หมายรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

5

สังขาร : แรงจูงใจหรือสิ่งที่ทำให้มนุษย์เกิดการกระทำขึ้นมาเป็นผลรวมของขั้นตอนที่ผ่านมาของ ชั้น ๕

ใบความรู้เรื่อง ไตรลักษณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง ไตรลักษณ์

ชั่วโมงที่ ๒

หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ไตรลักษณ์

ไตรลักษณ์ เป็นหลักธรรมในหมวดทุกข์ ลักษณะสามประการของทุกสิ่งอย่าง เป็น สามัญลักษณ์ ของทุกสรรพสิ่งในโลก แม้ลักษณะทั่วไป ภายนอกอาจแตกต่างกันแต่ ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีสามประการนี้เช่นเดียวกัน

อนิจจตา
สภาพที่ไม่คงทน
และไม่เที่ยง

ทุกขตา
สภาพที่ไม่
สมบูรณ์แบบ

ทุกสรรพสิ่ง
ย่อมมี
ลักษณะทั้ง ๓ นี้

อนัตตาไม่มีตัวตนที่แท้จริง
ไม่มีใครเป็นเจ้าของสิ่งใดแท้จริง

และเมื่อใดก็ตามที่มนุษย์ยึดติดอยู่กับสรรพสิ่งใดๆ ก็ตามจนมากเกินไปย่อมนำไปสู่ ภาวะปัญหาหรือเกิดความทุกข์ขึ้นได้ เพราะทุกสรรพสิ่งนั้นล้วน ไม่คงทน ไม่สมบูรณ์ แบบและไม่ได้เป็นของใครอย่างแท้จริง

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
มองสาเหตุปัญหาด้วย “สมุทัย”

ใบความรู้เรื่อง วัฏฏะ ๓

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่อง วัฏฏะ ๓

ชั่วโมงที่ ๑

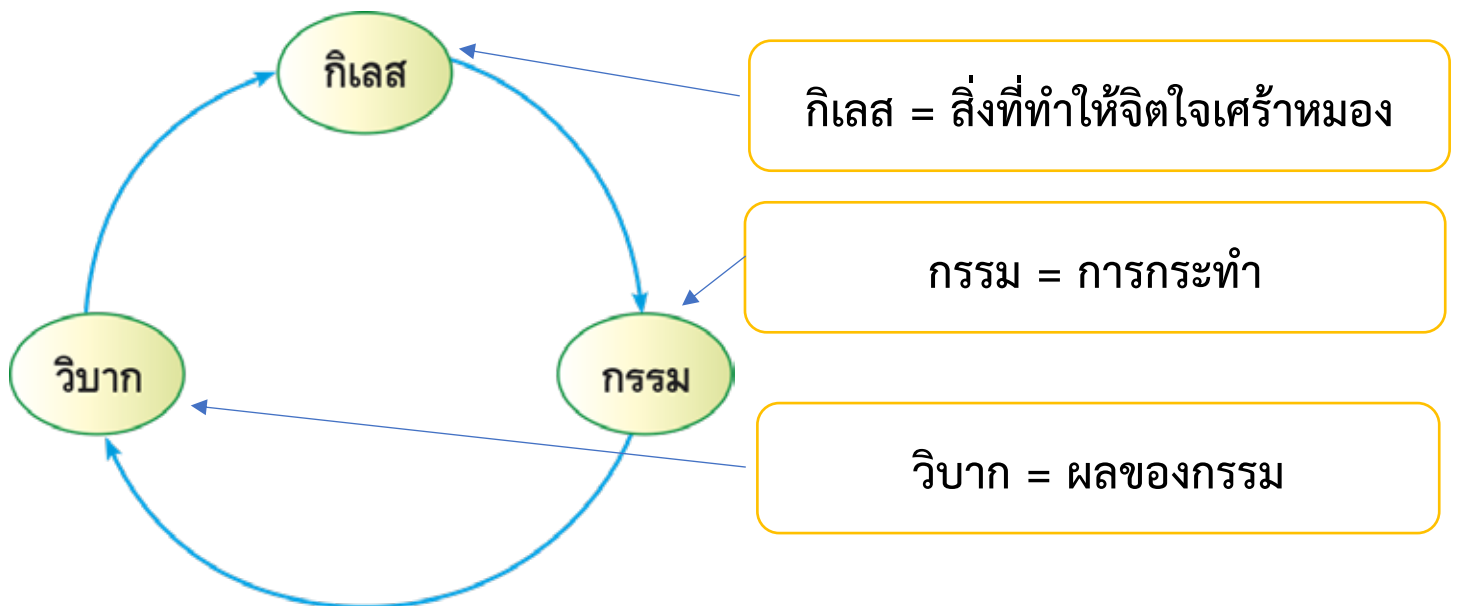
หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

วัฏฏะ

วัฏฏะ ๓ เป็นหลักธรรมในหมวด สมุทัย เป็นวงจรของกระทำและการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เมื่อบุคคลทำสิ่งใดไม่ว่าทางกายหรือทางใจ หากทำด้วย กิเลส ก็จะก่อให้เกิด กรรม ขึ้นมา และนำไปสู่ วิบาก หรือผลตามมา วงเวียนทำให้เกิดกิเลสขึ้นมาไปเรื่อย ๆ จนกว่าบุคคลจะดับกิเลสได้หมดสิ้น

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔
แก้ไขทุกซ์ด้วย“นิโรธ”

ใบความรู้ “สังคหัตถ์ ๔”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

เรื่องสังคหัตถ์ ๔

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สังคหัตถ์ ๔

สังคหัตถ์ ๔ เป็นหลักธรรมในหมวด นิโรธ เป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนกับผู้อื่นในสังคมอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความสามัคคีและสมานฉันท์ระหว่างกัน ในสังคม จัดเป็นแนวทางในกาแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เพราะเมื่อบุคคลปฏิบัติตนกันด้วยความยินดีและเหมาะสมจึงส่งผลให้ภาวะปัญหาหรือความทุกข์นั้นนั้นลดลงได้

ทาน

การให้ การเสียสละ
การแบ่งปันเพื่อ
ประโยชน์แก่คนอื่น

ปิยวาจา

การพูดจาด้วยถ้อยคำ
ไพเราะอ่อนหวาน
จริงใจ ไม่พูดหยาบ
คายก้าวร้าว

อัตถจริยา

ประพฤติตนให้เป็น
ประโยชน์ต่อสังคม
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สมานัตตตา

การเป็นผู้มีความ
สม่ำเสมอ โดย
ประพฤติตัวให้มีความ
เสมอดั้นเสมอปลาย

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕
พัฒนาใจอย่างยั่งยืนด้วย “มรรค”

ใบความรู้ มรรค

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง มรรค

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

มรรคมืองค์ ๘

มรรคมืองค์ ๘ เป็นหลักธรรมในหมวด มรรค เป็นแนวทางในการดับซึ่งความทุกข์ หรือยุติภาวะปัญหาอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสุขสบายและประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

สัมมาทิฏฐิ	การมีความคิดเห็นที่ถูกต้อง
สัมมาสังกัปปะ	การคิดในเรื่องที่มีประโยชน์
สัมมาวาจา	การพูดอย่างไพเราะ
สัมมากัมมันตะ	การกระทำชอบ
สัมมาอาชีวะ	การประกอบอาชีพที่สุจริต
สัมมาวายามะ	การเพียรพยายามในสิ่งที่ถูก
สัมมาสติ	การตั้งสติหรือมีสติ
สัมมาสมาธิ	การตั้งใจ มั่นคง แน่วแน่

ปัญญา ๓

นอกจากมรรคมืองค์ ๘ อันเป็นแนวทางที่ควรเจริญแล้ว บุคคลย่อมควรมีสิ่งที่เรียกว่า ปัญญา หรือความรู้ ซึ่งในหลักธรรมของหมวดมรรค นั้นมุ่งเน้นให้บุคคลรู้จักหนทางในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลและวิธีต่างๆ ดังนี้

1. สุตมยปัญญา คือ ปัญญาหรือความรู้อันเกิดจากการศึกษาเล่าเรียน
2. จินตามยปัญญา คือ ปัญญาหรือความรู้อันเกิดจากการคิดวิเคราะห์
3. ภาวนามยปัญญา คือ ปัญญาหรือความรู้อันเกิดจากฝึกฝน หรือ ลงมือปฏิบัติ

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖
หน้าที่ของสาวกศาสดาในการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน

ใบความรู้ สภาการศึกษาในการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง หน้าที่ของพระภิกษุ

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ใบความรู้เรื่อง สภาการศึกษาในการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน

การเรียนรู้ถึงหน้าที่ของพระภิกษุในการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยและจรรยาวัตรอย่างเหมาะสม หน้าที่ของพระภิกษุ พระภิกษุสงฆ์ซึ่งเป็นบรรพชิตในพระพุทธศาสนา มีหน้าที่ศึกษาปฏิบัติธรรม เผยแผ่ คำสอน สืบต่อพระพุทธศาสนามีคุณธรรมและหลักความประพฤติที่ต้องปฏิบัติมากมาย ได้แก่

๑. **ปริยัติ** ได้แก่ การศึกษา พระภิกษุมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย เป็นผู้มีความรู้ ความจำ ซึ่งเกิดจากการสวดรับฟังมากและการศึกษาเล่าเรียนมา มาก จากนั้นก็เริ่มนำพระธรรมวินัยและข้อวัตร ปฏิบัติที่เกิดจากการศึกษาเล่าเรียนนั้นมาสั่งสอนพุทธศาสนิกชนโดยนำพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า มาเผยแผ่แนะนำให้พุทธศาสนิกชนได้ใช้และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

๒. **ปฏิบัติ** พระภิกษุเมื่อได้ศึกษาเล่าเรียนมาแล้วจะมากหรือน้อยก็ตาม ย่อมต้องได้ประพฤติปฏิบัติ ตนทั้งในด้านพุทธบัญญัติและการอบรมขัดเกลาจิตใจของตนให้สะอาดปราศจากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง ปฏิบัติตามหลักธรรมวินัยอย่างเคร่งครัดไม่ให้บกพร่อง ไม่ให้ต่างพร้อย

๓. **ปฏิเวธ** แปลว่า การรู้แจ้งแทงตลอดในข้อธรรมของพระพุทธเจ้า พระภิกษุเมื่อได้ประพฤติ ปฏิบัติตามพระธรรมย่อมรู้แจ้งแทงตลอดในพระธรรมวินัยนั้น ได้รับมรรคผลหลังจากที่ได้เพียรพยายามปฏิบัติ ตามพระธรรมวินัยที่มุ่งหวังไว้

พระภิกษุย่อมมีหน้าที่ที่สำคัญ ๒ ประการ ดังนี้

๑. **คันถธุระ** ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียน

๒. **วิปัสณาธุระ** ได้แก่ การปฏิบัติเพื่อให้รู้แจ้งเห็นจริงตามสภาวะต่าง ๆ

จรรยาวัตรของภิกษุ

พระภิกษุนอกจากจะมีหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีจรรยาวัตร ได้แก่ การหมั่นพิจารณาตนเอง คือ พิจารณาเตือนใจตนเองอยู่เสมอตามหลัก ปัพพชิตอภินหปัจจเวกขณ (ธรรมที่บรรพชิตควรพิจารณา เนื่อง ๆ) ได้แก่ ความเป็นอยู่ง่าย บริโภคปัจจัย ๔ โดยพิจารณา ไม่บริโภคด้วยตัณหา มีอากัปภิกิริยา ที่เรียบร้อยดีงามเหมาะสมกับสมณสารูปหมั่นพิจารณาตัวเองว่าตนเองและเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายยัง ดีเตือนตนเองโดยศีลไม่ได้อยู่หรือไม่ ทุกคนจักต้องพลัดพรากจากของที่รักที่ชอบใจ มีกรรมเป็นของตน ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ไม่ตักอยู่ในความประมาท ไม่ปล่อยเวลาให้ปราศจากประโยชน์ ยินดีในสิ่งที่สั่งัก ไม่คลุกคลีด้วยหมู่คณะ เป็นต้น

ที่มา : พระคัมภีร์เทพ ฌมมิโก (วราธรรณศรี). เรื่อง หน้าที่ของพระภิกษุในการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย และจรรยาวัตรอย่างเหมาะสม(ออนไลน์). แหล่งที่มา :

https://www.buddhismdata.org/popupwindows.php?url=news_view&id=119. ๕ เมษายน ๒๕๖๔

ใบงานเรื่อง สวากศาสตาในการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์หน้าที่ของพระภิกษุตามพระธรรมวินัย และยกตัวอย่างจริยาวัตรของพระภิกษุลงในตาราง

๑. หน้าที่หลักของสวากศาสตา มี.....ประการ		
<p style="text-align: center;">๑.....</p> <p>คือ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;">๒.....</p> <p>คือ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;">๓.....</p> <p>คือ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

๒. ตัวอย่างจริยาวัตรของสวากศาสตาที่นักเรียนรู้จัก		
<p>๑.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๒.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

คำชี้แจง : ให้นักเรียนยกตัวอย่างชื่อสวากศาสตาที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามหลักธรรมคำสอนที่นักเรียนรู้จัก

.....

.....

.....

.....

.....

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗
การแสดงตนเป็นศาสนิกชน

ใบความรู้เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

พุทธมามกะ หมายถึง ผู้ถือพระพุทธเจ้าว่าเป็นของเราหรือผู้รับเอาพระพุทธเจ้าเป็นของตนว่า ผู้ประกาศตนว่านับถือพระพุทธศาสนาดังนั้น การแสดงตนเป็นพุทธมามกะก็คือ การประกาศตนว่าเป็นผู้ยอมรับนับถือพระพุทธเจ้า เป็นการแสดงให้เห็นปรากฏว่าตนยอมรับนับถือ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชีวิตของตนปกติแล้ว คนไทยส่วนใหญ่จะรับนับถือพระพุทธศาสนาตามอย่างบิดามารดา เมื่อแจ้งทะเบียนสำมะโนครัว ในการเกิดก็มักแจ้งว่าศาสนาพุทธ จึงเป็นพุทธศาสนิกชนไปโดยปริยาย หากได้มีจิตตั้งมั่นตั้งใจอย่างแท้จริงไม่ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในพระพุทธศาสนา จึงนำมาสู่การจัดกิจกรรมการแสดงตนเป็นพุทธมามกะขึ้น เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนตั้งมั่นในความเป็นพุทธมามกะของตน

ขั้นตอนและพิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

๑. ก่อนเวลากำหนด ๑๐ นาที ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั่งประจำที่ เมื่อพระเถระและคณะสงฆ์มาถึงเรียบร้อยแล้ว ให้ตัวแทนผู้ที่จะแสดงตนเป็นพุทธมามกะจุดธูปเทียนบูชาพระกราบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง แล้วนำสวดมนต์ ดังนี้

อิมิณา สกกาเรน พุทธิ ปุเชมิ ข้าพเจ้าขอบูชาพระพุทธเจ้าด้วยเครื่องสักการะนี้ (กราบ)

อิมิณา สกกาเรน ธมมํ ปุเชมิ ข้าพเจ้าขอบูชาพระธรรมด้วยเครื่องสักการะนี้ (กราบ)

อิมิณา สกกาเรน สงฆํ ปุเชมิ ข้าพเจ้าขอบูชาพระสงฆ์ด้วยเครื่องสักการะนี้ (กราบ)

๒. เสร็จแล้วตัวแทนผู้แสดงตนคลานเข้าถวายเครื่องสักการะ ดอกไม้ ธูปแพ เทียนแก่พระเถระ แล้วกราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง (ขณะที่ตัวแทนคลานออกไป คนอื่น ๆ เปลี่ยนท่านั่งเป็นท่าพรหมหรือท่าเทพธิดาตามเพศและกราบ ๓ ครั้ง พร้อมตัวแทน)

๓. จากนั้นทุกคนกล่าวนมัสการพระพุทธเจ้า ๓ ครั้ง ดังนี้

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส (ซ้ำ ๓ ครั้ง)

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น (ซ้ำ ๓ ครั้ง)

๔. จากนั้นกล่าวคำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ ดังนี้

(ผู้ชาย) เอเต มยํ (ผู้หญิง) เอตา มยํ ภนเต สุจิรปรินิพฺพตฺมปี ตํ ภควนฺตํ สรณํ คจฺฉาม
ธมฺมญจ สงฆญจ พุทฺธมามกาติ โน สงฺโฆ ธาเรตุ

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘
พิธีทำบุญงานมงคล และงานอวมงคล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พิธีทำบุญงานมงคล และงานอวมงคล ชั่วโมงที่ ๑
หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ใบความรู้เรื่อง พิธีทำบุญงานมงคล และงานอวมงคล

การทำบุญในพระพุทธศาสนา มี ๒ อย่าง ได้แก่

๑. ทำบุญในงานมงคล ได้แก่ การทำบุญในโอกาสต่าง ๆ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง และญาติสนิทมิตรสหาย เช่น การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ การแต่งงาน เป็นต้น

๒. ทำบุญในงานอวมงคล ได้แก่ การทำบุญเพื่อความสุขความเจริญแก่ผู้อื่นที่ตนควร สงเคราะห์หรือที่ควรบูชา การทำบุญเกี่ยวกับการตาย เช่น การทำบุญหน้าศพ การทำบุญอัฐิ บรรพบุรุษ เป็นต้น

บุญพิธีทั้ง ๒ ประเภทนี้นิยมนิมนต์พระภิกษุสงฆ์มาสวดพระพุทธมนต์, เจริญพระพุทธมนต์, เลี้ยงพระและถวายไทยธรรม ฉะนั้นจึงมีผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติเป็น ๒ ฝ่ายคือ

ผู้ทำบุญ เรียกว่า เจ้าภาพ หมายถึง ผู้ที่จะทำบุญ, หรือผู้ทำบุญ หรือผู้ที่เป็นฝ่ายให้

ผู้ประกอบพิธีกรรม หรือเรียกว่า ฝ่ายภิกษุสงฆ์ หรือผู้ที่เป็นฝ่ายรับ

๑. ทำบุญงานมงคล หมายถึง การทำบุญเพื่อความเจริญโดยปรารถนาสิ่งที่ดี ในงานทำบุญงานมงคล เช่น งานทำบุญวันเกิด, งานทำบุญเลี้ยงพระ, งานมงคลสมรส และงานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น

๒. ทำบุญงานอวมงคล คือ การทำบุญเกี่ยวกับเรื่องการตาย ในปัจจุบันนี้การทำบุญงานอวมงคลนิยมทำกันอยู่ ๒ อย่างคือ งานทำบุญหน้าศพ (เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทำบุญหน้าวันปลงศพ) ที่เรียกว่า ทำบุญ ๗ วัน, ทำบุญ ๕๐ วัน, ทำบุญ ๑๐๐ วัน งานทำบุญอัฐิ หรือการทำบุญเพื่อระลึกนึกถึงการตายของบรรพบุรุษ หรือท่านผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการทำบุญในวันคล้ายวันที่ท่านผู้นั้นล่วงลับไปแล้ว

ที่มา : ศิริรัตน์ พรรรัตน์. เรื่อง งานมงคลและงานอวมงคล (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<https://sites.google.com/site/32917manuswee/sangkhmsuksa-sasna-laea-wathnthrrm/nga-nmng-khng-laea-ngan-xwmngkhl>. ๕ เมษายน ๒๕๖๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พิธีทำบุญงานมงคล และงานอวมงคล ชั่วโมงที่ ๑
หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ใบความรู้เรื่อง พิธีทำบุญงานมงคล และงานอวมงคล

ที่มา : หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, หน้า ๑๕๐ - ๑๕๑

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙
การเตรียมศาสนพิธี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเตรียมศาสนพิธี ชั่วโมงที่ ๑
หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ใบความรู้เรื่อง การเตรียมศาสนพิธี

การจัดเตรียมศาสนพิธี พิธีกรรมในการทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ฝ่ายเจ้าภาพและฝ่ายพระสงฆ์ ซึ่งผู้จัดเตรียม ได้แก่ เจ้าภาพ มีการจัดเตรียม ดังนี้

๑. การตั้งเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปและเครื่องบูชา นิยมให้พระพุทธรูปตั้งอยู่ด้านขวาของพระสงฆ์หันพระพักตร์ออกทางเดียวกับพระสงฆ์ ควรใช้โต๊ะหมู่ ๕ - ๗ - ๙ ถ้าหาไม่ได้ก็ใช้โต๊ะอื่นที่เหมาะสมแทนได้ ควรปูด้วยผ้าสีขาวหรือผ้าสีที่สะอาด (ถ้าไม่เคยใช้เลยเป็นดีที่สุด) อย่างนำผ้าที่นุ่มห่มหรือมาใช้ปูโต๊ะเป็นอันขาด

๒. การปูลาดอาสนะ ควรดูแลบริเวณที่มิงงานให้สะอาดเรียบร้อยเพื่อให้เป็นสิริมงคล หากจะตกแต่งให้สวยงามยิ่งขึ้นก็จะเป็นการดี สำหรับที่พระสงฆ์ควรปูลาดอาสนะให้สูงกว่าผู้เข้าร่วมพิธี โดยการยกให้สูงขึ้น ปูเสื่อปูผ้าก็ได้

๓. การวางด้ายด้วยสายสิญจน์ ให้โยงจากซ้ายไปขวาของสถานที่หรือวัตถุ เช่น รอบบ้านรอบรั้วแล้วโยงมาที่ฐานพระพุทธรูปบนโต๊ะบูชาต่อมาที่ภาชนะสำหรับทำน้ำมนต์แล้ววางไว้บนพาน

๔. การจัดเครื่องสักการะบูชา มีการเชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนโต๊ะหมู่บูชาให้เหมาะสมสวยงามถูกต้องตามพิธีการ

๕. การเตรียมเครื่องรับรอง ได้แก่ น้ำเย็น กระจอน เป็นสิ่งที่ไม่ควรขาดสำหรับรับรองพระสงฆ์ การวางเครื่องรับรองให้วางทางขวามือของพระสงฆ์ ให้วางกระจอนข้างในสุดเพราะเป็นสิ่งที่ไม่ต้องประเคน การประเคนของให้ประเคนจากข้างในออกมาข้างนอก

๖. เตรียมภาชนะสำหรับทำน้ำมนต์ จะใช้บาตรหรือหม้อน้ำมนต์หรือขันน้ำ พานรองก็ได้ แต่ไม่ควรใช้ขันเงินหรือขันทองเพราะไม่ควรแก่การจับต้องของพระสงฆ์ ใส่ น้ำสะอาดไว้พอเหมาะ มีเทียนขี้ผึ้งวางไว้บนฝาภาชนะและมีเครื่องประพรมน้ำพระพุทธรูปมนต์ ซึ่งนิยมใช้หญ้าคามัดเป็นกำ หรือจะใช้อย่างอื่นแทนก็ได้แล้วแต่เหมาะสม

๗. การจัดรูปเทียน เจ้าภาพควรจะเป็นผู้จัดรูปเทียน เมื่อพระสงฆ์มาถึง ให้จุดเทียนเล่มที่อยู่ทางซ้ายมือของเราก่อนและนำรูป ๓ ดอกจุดต่อจากเทียนที่ติดดีแล้ว จากนั้นปักรูปที่ละดอกในกระถางรูปแล้วตั้งใจบูชาพระ (ในขณะที่เจ้าภาพจุดรูป ผู้ที่อยู่ในพิธีควรประนมมือ) ถ้าเป็นงานอวมงคล จะมีการจุดรูปเทียนที่หน้าศพหรือหน้าอัฐิด้วย แต่ให้จุดที่โต๊ะบูชาก่อน แล้วจึงจุดเทียนที่หน้าศพหรือหน้าอัฐิทีหลัง

๘. การนิมนต์พระ งานมงคลจะนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ ๕ รูป ๗ รูป ๙ รูป นอกจากงานมงคลสมรสจะนิมนต์พระมาเป็นคู่ ส่วนงานอวมงคลจะนิมนต์พระสงฆ์มาโดยใช้คำว่าขออาราธนาสวดพระพุทธมนต์ นิยมใช้พระ ๔ รูป ๘ รูป ๑๐ รูป เป็นต้น

ที่มา : ศิริรัตน์ พรรัตน์. เรื่อง งานมงคลและงานอวมงคล (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/32917manuswee/sangkhmsuksa-sasna-laea-wathnthrrm/nga-nmng-khng-laea-ngan-xwmngkhl>. ๕ เมษายน ๒๕๖๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเตรียมศาสนพิธี ชั่วโมงที่ ๑
หน่วยที่ ๒ สืบสานหลักคำสอน วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ใบความรู้เรื่อง การเตรียมศาสนพิธี

รูปภาพทำบุญขึ้นบ้านใหม่

ที่มา : <https://bit.ly/3cX7H6k>. ๕ เมษายน ๒๕๖๔

ใบงานเรื่อง ขั้นตอนและพิธีการในศาสนพิธีต่างๆ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำตัวเลขหน้าข้อความด้านล่างมาเติมลงในช่องว่างด้านบนให้สัมพันธ์กัน

การนิมนต์พระภิกษุ	การเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปและเครื่องบูชา	การวางด้วยด้ายสายสิญจน์
การปลุกเสกอาสนะ	การเตรียมเครื่องรับรอง	การจตุรูปเทียน

๑. เจ้าภาพควรจะเป็นผู้จตุรูปเทียนที่โต๊ะบูชา โดยเริ่มจตุเทียนเล่มที่อยู่ด้านซ้ายของผู้จุด หรือด้านขวาของพระพุทธรูปก่อน เมื่อเทียนติดดีแล้วจึงจตุเทียนอีกด้าน
๒. น้ำเย็น กระจกน (ไม่ควรจัดหมากพลู บูหรีรับรองพระสงฆ์)
๓. ในงานมงคล นิยมยกพื้นอาสนะสงฆ์ให้สูงขึ้นโดยใช้เตียงหรือม้าวางต่อกันให้ยาวพอกับจำนวนพระสงฆ์ และนิยมปูผ้าขาวลาดอาสนะสงฆ์
๔. ในงานมงคลนิยมนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ไม่ต่ำกว่า ๕ รูป หรือ ๗ รูป หรือ ๙ รูป เว้นแต่ในงานมงคลสมรส มักนิมนต์พระสงฆ์เป็นจำนวนคู่
๕. “ โต๊ะบูชา ” เป็นที่รองรับพระพุทธรูปและเครื่องบูชา
๖. ให้วางด้ายสายสิญจน์รอบรั้วบ้าน ถ้าไม่มีรั้วหรือมีแต่กว้างขวางมากเกินไป ก็วางรอบเฉพาะอาคารที่ประกอบพิธี
๗. ถ้าหาโต๊ะหมู่บูชาไม่ได้ จะใช้ตั้งหรือโต๊ะอะไรก็ได้ที่ไม่สูงไม่ต่ำ จนเกินไปมาแทน แล้วปูด้วยผ้าขาวหรือผ้าสีสุภาพ
๘. การโยงสายสิญจน์ควรโยงหลบป้องกันมิให้มีการเดินข้าม
๙. วางเครื่องรับรองไว้ทางขวามือของพระสงฆ์ และวางกระจกนไว้ข้างในสุด
๑๐. ระวางอย่าให้อาสนะพระสงฆ์กับอาสนะของเจ้าภาพและผู้เข้าร่วมพิธีเป็นแผ่นเดียวกัน
๑๑. การวางสายสิญจน์ให้วางจากซ้ายไปขวาของสถานที่หรือวัตถุ ขณะที่วางสายสิญจน์ระวางอย่าให้ขาด
๑๒. ถ้าอาสนะของพระสงฆ์กับอาสนะของเจ้าภาพและผู้เข้าร่วมพิธีเป็นระนาบเดียวกัน ควรปูทับด้วยผ้าสำหรับอาสนะพระสงฆ์อีกชั้นหนึ่ง
๑๓. ในงานมงคลไม่นิยมนิมนต์พระสงฆ์เป็นจำนวนคู่ เพราะถือว่าในศาสนพิธีมีพระพุทธเจ้าทรงเป็นประธานสงฆ์อยู่เสมอ
๑๔. เครื่องบูชาพระพุทธรูปควรมีแจกันประดับดอกไม้ ๑ คู่ วาง ๒ ข้างพระพุทธรูป และตั้งกระถางรูปตรงหน้าพระพุทธรูป กับเชิงเทียน ๑ คู่ ตั้งตรงกับแจกัน
๑๕. ในงานมงคล หลังจากจตุรูปเทียนก็จะมีการอาราธนาศีล รับศีล และอาราธนาพระปริตรเสร็จแล้วพระสงฆ์ก็เริ่มเจริญพระพุทธมนต์

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ติดรอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
ความหมายและความสำคัญของกฎหมาย

ใบกิจกรรม เรื่องความหมายและความสำคัญของกฎหมาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่องความหมายและความสำคัญของกฎหมาย

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๓ รู้กฎหมายสิทธิไม่ลิดรอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอธิบายความหมายของกฎหมาย

กฎหมาย หมายถึง

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ ๒ จากการที่นักเรียนช่วยกันเสนอกฎที่ทุกคนจะปฏิบัติร่วมกันในห้องเรียนมา ๕ ข้อ ให้นักเรียนเลือกกฎ ๑ ข้อที่คิดว่าสำคัญที่สุดพร้อมให้เหตุผล จากนั้นให้นักเรียนวิเคราะห์และ แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้

- นักเรียนคิดว่ากฎข้อใดสำคัญที่สุด.....

เพราะเหตุใด

.....
.....

ถ้าทุกคนในห้องเรียนเห็นความสำคัญ และปฏิบัติตามกฎจะส่งอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ถ้าทุกคนในห้องเรียนเพิกเฉยต่อการ ปฏิบัติตามกฎจะส่งผลกระทบอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

....

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ติดรอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง

ใบความรู้ เรื่องลักษณะการกระทำความผิดทางอาญา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลิดรอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กฎหมายอาญา

การกระทำความผิดทางอาญา คือ การกระทำที่มีผลกระทบต่อสังคมหรือประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ เมื่อบุคคลใดกระทำความผิดทางอาญาก็จะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ส่วนจะมีโทษมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำความผิด ดังนั้นการลงโทษผู้กระทำความผิดจึงขึ้นอยู่กับ การกระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจจะแบ่งการกระทำความผิดอาญาออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. ความผิดต่อแผ่นดิน ได้แก่ ความผิดทางอาญาที่มีผลต่อตัวผู้รับผลร้ายคือ ประชาชนทั่วไปแล้ว ยังมีผลกระทบต่อประเทศโดยรวมอีกด้วย ซึ่งรัฐจำเป็นต้องป้องกันสังคมเอาไว้ด้วยการเข้ามาเป็นผู้เสียหายเอง ดังนั้นแม้ผู้รับผลร้ายจากการกระทำโดยตรงจะไม่ตั้งใจเอาความ แต่รัฐก็ต้องเข้าไปดำเนินคดีฟ้องร้องเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ได้ เช่น **ความผิดฐานฆ่าคนตาย** และปล้นทรัพย์ เป็นต้น

๒. ความผิดอันยอมความกันได้ ได้แก่ ความผิดในทางอาญาที่ไม่ได้มีผลร้ายกระทบต่อสังคมโดยตรง หากตัวผู้รับผลร้ายไม่ตั้งใจเอาความแล้ว รัฐก็ไม่อาจยื่นมือเข้าไปดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ และถึงแม้จะดำเนินคดีไปแล้ว เมื่อตัวผู้เสียหายพอใจยุติคดีเพียงใดก็ยอมทำได้ด้วยการถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความ เช่น ความผิดฐานหมิ่นประมาท ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ เป็นต้น

การรับโทษทางอาญา ผู้ที่จะต้องรับโทษทางอาญานั้นจะต้องเป็นผู้กระทำความผิด หากการกระทำใดไม่เป็นความผิดทางอาญาแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด

๑. การกระทำที่ไม่เป็นความผิด ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ ได้แก่ การกระทำที่เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย คือ การที่บุคคลกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นอันตราย ซึ่งเกิดจากการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย และเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงโดยได้กระทำการป้องกันไปพอสมควรแก่เหตุ ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิด ตัวอย่างเช่น หนองมีนินัสยเกรพอรู้ว่าหนองเป็นคนเรียบริบร้อยก็คิดจะแกล้ง เมื่อสบโอกาสจึงเอื้อมมือตอยหนอง หนองเห็นจวนตัวจึงเตะหนอง หนองยอมไม่มีความผิดฐานทำร้ายร่างกายหนอง เพราะการกระทำของหนองเป็นการป้องกันพอสมควรแก่เหตุ เนื่องจากหนองไม่มีสิทธิใด ๆ ที่จะทำเช่นนี้กับหนอง เป็นต้น

๒. การกระทำที่เป็นความผิด แต่ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษมีบางกรณีแม้ผู้กระทำความผิดได้กระทำ ความผิดไปแล้ว แต่กฎหมายก็ยกเว้นโทษให้ ได้แก่ การกระทำผิดด้วยความจำเป็นและเด็กกระทำความผิด

๓. การกระทำที่เป็นการกระทำผิด แต่ผู้กระทำผิดได้รับการลดหย่อนผ่อนโทษ มีบางกรณีแม้ผู้กระทำผิดได้กระทำความผิดไปแล้ว แต่ได้รับการลดหย่อนผ่อนโทษ เช่น

๑) **การกระทำผิดโดยบันดาลโทษ** คือ ผู้กระทำความผิดได้กระทำโดยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรง ด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม จึงได้กระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น

๒) **มีเหตุบรรเทาโทษ** แม้ได้กระทำความผิดไปแล้ว แต่มีเหตุบรรเทาโทษให้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดก็ได้ เหตุบรรเทาโทษ หมายถึง เหตุบางประการอันเป็นเหตุควรปรานีให้ศาลลดโทษผู้กระทำความผิดได้

โทษทางอาญา

โทษทางอาญา คือ สภาพบังคับของกฎหมายอาญาเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎหมายกำหนดประเภทของโทษไว้ ๕ ประการ ได้แก่

๑. **ประหารชีวิต** คือ การดำเนินการด้วยวิธีฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย

๒. **จำคุก** คือ การนำตัวไปขังในเรือนจำตามที่กำหนดเวลาที่ศาลพิพากษา

๓. **กักขัง** คือการนำตัวไปกักขังหรือควบคุมไว้ ณ ที่อื่นที่มีไชเรือนจำ เช่น สถานี

ตำรวจ เป็นต้น

๔. **ปรับ** คือ การลงโทษด้วยการปรับโดยให้ผู้กระทำผิดจ่ายเงินให้แก่รัฐ

๕. **ริบทรัพย์สิน** คือ การริบเอาทรัพย์สินนั้นมาเป็นของรัฐ

ที่มา : Thai Criminal Law

http://119.46.166.126/self_all/selfaccess10/m4/social4_1/social/social/lesson1_4.php

วันที่สืบค้น ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔

ใบความรู้ เรื่องลักษณะการกระทำความผิดทางแพ่ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลิดรอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กฎหมายแพ่ง

ลักษณะการกระทำความผิดทางแพ่ง คือ การทำละเมิด การทำผิดสัญญา

ละเมิด คือ การกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำเสียหายแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี กฎหมายถือว่าผู้นั้นทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดนั้น

การละเมิดต้องประกอบด้วยหลักการ คือ

ก) กระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย คือ การประทุษกรรม กระทำต่อบุคคลโดยผิดกฎหมาย ด้วยอาการฝ่าฝืนต่อกฎหมายที่ห้ามไว้ หรือละเว้นไม่กระทำในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำ หรือตนมีหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ เป็นต้นว่า ฆ่าเขาตาย ทำร้ายร่างกายเขา ขับรถโดยประมาท ชนคนตายและทรัพย์สินของเขาเสียหาย เป็นต้น

ข) กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ คือ การกระทำโดยรู้สำนึกและในขณะที่เดียวกันก็รู้ว่าจะทำให้เขาเสียหาย เช่น เจตนาฆ่าเขา หรือเจตนาทำร้ายเขา เป็นต้น

การประมาทเลินเล่อในทางแพ่ง หมายถึง การกระทำที่ขาดความระมัดระวังจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายขึ้น และหมายรวมถึงการไม่ป้องกันผลที่จะเกิดขึ้นโดยประมาทเลินเล่อด้วยตนเองไม่ได้กระทำให้เกิดผลนั้นขึ้น อาจใช้คนหรือสัตว์เป็นเครื่องมือในการทำละเมิด นอกจากจะกระทำต่อผู้อื่นแล้ว บางครั้งผู้ทำละเมิดอาจอยู่เฉยๆ ไม่ได้ทำอะไรเลย ก็เป็นการกระทำละเมิดได้ ถ้าตนมีหน้าที่ต้องกระทำเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หน้าที่ตามวิชาชีพ หรือหน้าที่ตามความสัมพันธ์ การกระทำใด ๆ ไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ก็ตามเป็นการละเมิดได้ทั้งสิ้น

ค) ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย โดยปกติผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบเฉพาะการกระทำของตน แต่ถ้าได้มีการกระทำละเมิดร่วมกัน หรือแม้มิได้ร่วมแต่เป็นผู้ส่งเสริมหรือช่วยเหลือในการกระทำละเมิด บุคคลเหล่านั้นจะต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายนั้น

ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิด

เมื่อมีการทำละเมิดแล้ว ผู้กระทำละเมิดต้องรับผิดชอบในผลซึ่งตนได้กระทำขึ้นกล่าวคือ ผู้กระทำละเมิด ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของตนซึ่งตามกฎหมายเรียกค่าเสียหายประเภทนี้ว่าค่าสินไหมทดแทน และจะต้องร่วมรับผิดชอบด้วย กรณีที่ผู้ทำละเมิดเป็นผู้เยาว์หรือเป็นผู้วิกลจริต บิดามารดาของผู้เยาว์ผู้ทำละเมิดหรือผู้อนุบาลของผู้วิกลจริตผู้ทำละเมิดต้องร่วมรับผิดชอบด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว กรณีลูกจ้างกระทำความผิดนายจ้าง

ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างด้วย การกระทำของลูกจ้างที่จะทำให้นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบด้วยนั้น จะต้องเป็นการกระทำละเมิดในทางการจ้างของนายจ้างซึ่งรวมถึงการเดินทางไปปฏิบัติงานของนายจ้างด้วย

ค่าสินไหมทดแทน อันเกิดจากการละเมิด ซึ่งผู้ที่ได้รับความเสียหายจะพึงได้รับนั้น ถ้าตกลงกันไม่ได้ก็ต้องดำเนินการฟ้องร้องทางศาล แต่ถ้าคู่กรณีตกลงกันระดับข้อพิพาทนี้ในระดับท้องถิ่นโดยอนุญาโตตุลาการแล้ว อนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดจะชี้ขาดค่าสินไหมทดแทน โดยจะวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด หลักการสำคัญ คือ ค่าสินไหมทดแทนได้แก่ การคืนทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไป เพราะการละเมิดหรือใช้ราคาทรัพย์สิน รวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันได้เกิดขึ้น นั้นด้วย

การกระทำละเมิดตามที่กล่าวมาเป็นการกระทำระหว่างเอกชนกับเอกชน อย่างไรก็ตามยังมีความรับผิดชอบทางละเมิดอีกประเภทหนึ่งที่เกิดจากการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ และไม่ได้เกิดจากการจงใจอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น ๆ หรือหน่วยงานของรัฐแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย แต่หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ถ้ากระทำโดยจงใจเจ้าหน้าที่นั้นจะต้องรับผิดชอบส่วนตัว เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ย่อมเรียกค่าสินไหมทดแทนที่ชดใช้แก่บุคคลภายนอก ผู้ได้รับความเสียหายคืนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ต่อไป ด้วยเหตุนี้เจ้าหน้าที่จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ เพราะหากเกิดความเสียหายขึ้นมาแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อตนเองและหน่วยงาน ที่ตนสังกัดได้

ส่วนการกระทำผิดสัญญาจ้าง คือ การทำผิดข้อตกลงซึ่งอาจไม่เป็นการทำผิดกฎหมาย แต่ทำให้เจ้าหน้าที่ได้รับความเสียหาย กำหนดความเสียหายให้เป็นไปตามข้อตกลงในสัญญา และมีอายุความทั่วไป ๑๐ ปี

เมื่อได้ทราบการกระทำที่เป็นละเมิดและผลของการกระทำละเมิดแล้ว จึงควรหลีกเลี่ยงหรือพึงปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนแล้วตัวผู้กระทำเองย่อมต้องเสียเงินเพื่อชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรืออาจขึ้นโรงขึ้นศาลด้วย

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายอื่นที่จะคุ้มครองสิทธิแก่บุคคลที่ถูกกระทำในทางละเมิด เช่น ประมวลกฎหมายอาญา **กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค** และพระราชบัญญัติทรัพย์สินทางปัญญา ในการพิจารณาว่าค่าสินไหมทดแทนนั้น ศาลจะเป็นผู้วินิจฉัยตามสมควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

ที่มา : Thai Criminal Law

http://119.46.166.126/self_all/selfaccess10/m4/social4_1/social/social/lesson1_4.php

วันที่สืบค้น ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔

ใบกิจกรรม เรื่องลักษณะการกระทำความผิดทางอาญาและแพ่ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๓ รู้กฎหมายสิทธิไม่ลิดรอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง นักเรียนฟังการนำเสนองานหน้าชั้นเรียนของเพื่อนร่วมห้อง จากนั้นให้นักเรียนสรุป

ลักษณะการกระทำความผิดทางอาญา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลักษณะการกระทำความผิดทางแพ่ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง การกระทำความผิดทางอาญาและทางแพ่ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง

ชั่วโมงที่ ๓

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลิดรอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาลักษณะการกระทำความผิดที่กำหนดให้ และนำไปเติมในช่องความผิดทางอาญา และความผิดทางแพ่งให้ถูกต้อง

- เป็นการกระทำที่มีผลให้เกิดความเสียหายแก่เอกชนคนใดคนหนึ่ง ซึ่งได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือสิทธิอย่างอื่นโดยเฉพาะเจาะจง
- ผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ความเสียหายที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคล หากผู้กระทำความผิดตายลง สามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายจากกองมรดกของผู้ตายได้
- ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษจากการกระทำความผิดด้วยตนเอง หากผู้กระทำความผิดตายลงการลงโทษจะระงับไป
- โทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับ ได้แก่ ประหารชีวิตจำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน
- มีวัตถุประสงค์เพื่อบำบัดความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เอกชนคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับความชดเชยในความเสียหายที่เกิดขึ้น
- เป็นการกระทำที่มีความผิดต่อเมื่อผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่ในบางกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดเมื่อกระทำโดยประมาท
- มีวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อบำบัดความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ส่วนรวม เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความกลัว และกลับตัวกลับใจเป็นคนดี
- โทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับ คือ การบังคับให้ชำระหนี้หรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
- เป็นความผิดที่ไม่สามารถยอมความได้ยกเว้นเป็นความผิดส่วนตัวหรือที่กฎหมายกำหนดไว้
- ผู้ที่ได้รับความเสียหายอาจยอมความไม่นำคดีขึ้นสู่ศาล หรือไม่เรียกร้องหนี้สินใด ๆ เลย

ให้นักเรียนเติมลักษณะการกระทำความผิดลงในช่องว่าง

ความผิดทางอาญา	ความผิดทางแพ่ง
➤ เป็นการกระทำที่มีผลให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม	➤ ไม่ว่าผู้กระทำจะกระทำโดยเจตนาหรือกระทำโดยประมาท ต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น
➤ ต้องตีความตามตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัดกรณีที่ไม่ได้บัญญัติไว้ ย่อมไม่มีความผิดและไม่มีโทษ	➤ ตีความตามตัวบทกฎหมายหรือตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ
➤ ผู้ร่วมกระทำผิดอาจมีลักษณะความรับผิดเล็กน้อยแตกต่างกันไปตามลักษณะของการร่วมกระทำตามที่กฎหมายกำหนดไว้	➤ ผู้ที่ร่วมกันกระทำผิด ต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อผู้เสียหายเหมือนกัน

ที่มา

รศ.ดร.สำเนียง เลื่อมใส และนางสาวสุชาดา วราหพันธ์. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๓.

พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์, ๒๕๕๕.

วันที่สืบค้น ๒ เมษายน ๒๕๖๔

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลดรอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ระบอบการปกครอง

ใบความรู้ เรื่องการปกครองแบบประชาธิปไตย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

เรื่อง ระบบการปกครอง

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลดรอง

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ประชาธิปไตย

คือ ระบบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ โดยอาศัยหลักการของการแบ่งแยกอำนาจ และหลักการที่ว่าด้วยความถูกต้องแห่งกฎหมาย ผู้ปกครองประเทศที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน เป็นเพียงตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจให้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนซึ่งระบบการปกครองตนเองของประชาชน

หลักการของระบอบประชาธิปไตย

๑. อำนาจอธิปไตย หรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ หรือบางทีก็เรียกกันว่า อำนาจของรัฐ (state power) เป็นอำนาจที่มาจากปวงชน และผู้ที่จะได้อำนาจปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ

๒. ประชาชนมีสิทธิที่จะมอบอำนาจปกครองให้แก่ประชาชนด้วยตนเอง โดยการออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนเพื่อไปใช้สิทธิใช้เสียงแทนตน เช่น การเลือก สส. หรือ สว. โดยมีการกำหนดวันเลือกตั้ง และมีวาระการดำรงตำแหน่ง เช่น ทุก ๔ ปี หรือ ๖ ปี เป็นต้น

๓. รัฐบาลจะต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน อาทิ สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในชีวิต เสรีภาพในการพูด การเขียน การแสดงความคิดเห็น การชุมนุม โดยรัฐบาลจะต้องไม่ละเมิดสิทธิเหล่านี้เว้นแต่เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือเพื่อรักษาศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

๔. ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการที่จะได้รับบริการทุกชนิดที่รัฐจัดให้แก่ประชาชน เช่น สิทธิในการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

๕. รัฐบาลถือกฎหมายและความเป็นธรรมเป็นบรรทัดฐานในการปกครอง และในการแก้ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ระหว่างกลุ่มชน รวมทั้งจะต้องไม่ออกกฎหมายที่มีผลเป็นการลงโทษบุคคลย้อนหลัง

ระบอบประชาธิปไตยแบ่งออกเป็น ๒ แบบ

๑. ระบอบประชาธิปไตยแบบมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ได้แก่ อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน ญี่ปุ่น มาเลเซีย และไทย
๒. ระบอบประชาธิปไตยแบบมีประธานาธิบดีเป็นประมุข ได้แก่ ฝรั่งเศส อินเดีย สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ข้อดีและข้อเสียของ ระบอบประชาธิปไตย

๑. ข้อดีของระบอบประชาธิปไตย ที่ควรกล่าวถึงมีดังนี้

๑.๑ เปิดโอกาสให้ประชาชน ส่วนข้างมากดำเนินการปกครองประเทศ โดยประชาชนส่วนข้างน้อยมีสิทธิที่จะดำรงอยู่และทำการคัดค้านการปกครองของฝ่ายข้างมากได้ เนื่องจากการตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยฝ่ายเสียงข้างมากนั้นย่อมจะมีความถูกต้องมากและผิดพลาดน้อย ขณะเดียวกันฝ่ายเสียงข้างน้อยจะคอยเป็นกระจุกเงา และท้วงติงผลเสียที่จะต้องป้องกันมิให้เกิดขึ้นตลอดเวลา

๑.๒ เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนใช้สิทธิเสรีภาพได้อย่างเสมอหน้ากัน ตัวอย่างเช่น ไม่ว่าจะเป็นคนมั่งมีหรือยากจน มีสิทธิที่จะรวมตัวกันเป็นพรรคการเมืองและสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประธานาธิบดีได้

๑.๓ ถือกฎหมายเป็นมาตรฐานในการดำเนินการปกครอง โดยใช้กฎหมายบังคับแก่ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนมั่งมีหรือยากจน ไม่ว่าจะป็นข้าราชการหรือประชาชน ยังผลให้ทุกคนเสมอกันโดยกฎหมาย

๑.๔ ช่วยระงับความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันเอง โดยสันติวิธี โดยมีศาลเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งช่วยทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ โดยมีกฎหมายเป็นกรอบของความประพฤติของทุกคน

๒. ข้อเสียของระบอบประชาธิปไตย ที่ควรกล่าวถึงมีดังนี้

๒.๑ มีความล่าช้าในการตัดสินใจทำการต่าง ๆ เนื่องจากต้องมีการปรึกษาหารือและผ่านขั้นตอนมาก เช่นการตรา กฎหมายแต่ละฉบับต้องใช้เวลาบางครั้งหลายวัน หลายสัปดาห์ หรือหลายเดือน เนื่องจากต้องมีการอภิปรายกันในสภา และแก้ไขปรับปรุงกันมากกว่าจะประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ผู้นำของประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งมีปัญหาที่จะต้องแก้ไขโดยรีบด่วน จึงมักจะคิดว่าระบอบประชาธิปไตยไม่เหมาะสมกับประเทศของตน

๒.๒ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปกครองมาก ตัวอย่างเช่น ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ หรือเลือกตั้งประธานาธิบดีแต่ละครั้ง ต้องใช้เงินทองเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้นำประเทศที่กำลังพัฒนามักคิดว่าประเทศของตนยากจนเกินไปที่จะใช้ระบอบประชาธิปไตยได้

๒.๓ อาจนำไปสู่ความสับสนวุ่นวายได้ ถ้าประชาชนส่วนมากในประเทศที่ใช้ระบอบประชาธิปไตย ไม่รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพให้อยู่ภายในกรอบของกฎหมาย ซึ่งอาจทำให้ประเทศชาติเจริญช้าลงอีก ด้วยเหตุนี้ผู้นำของประเทศที่กำลังพัฒนาบางประเทศ จึงคิดว่าระบอบประชาธิปไตยไม่เหมาะสมกับประเทศของตน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ที่มา : Politics Culture and Organizations for Educations

<https://sites.google.com/site/politicsthais/politics/rabxb-kar-pkhrxng-baeb-prachathiptiy>

สืบค้นวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔

ใบความรู้ เรื่องการปกครองแบบเผด็จการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

เรื่อง ระบบการปกครอง

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลดทอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ระบบเผด็จการ

มีลักษณะเด่นอยู่ที่การรวมอำนาจการเมืองการปกครองไว้ที่บุคคลเพียงคนเดียวหรือคณะเดียวหรือพรรคเดียว โดยบุคคลหรือคณะบุคคลดังกล่าวสามารถใช้อำนาจนั้นควบคุมบังคับประชาชนได้โดยเด็ดขาด หากประชาชนคนใดคัดค้านผู้นำหรือคณะผู้นำก็จะถูกลงโทษให้ทำงานหนักหรือถูกจำคุก

ระบบเผด็จการมี ๓ แบบ ดังนี้

๑. ระบบเผด็จการทหาร หมายถึง ระบบเผด็จการที่คณะผู้นำฝ่ายทหารเป็นผู้ใช้อำนาจเผด็จการในการปกครองโดยตรงหรือโดยอ้อม (ผ่านทางพลเรือนที่พวกตนสนับสนุน) และมักจะใช้กฎอัยการศึกหรือรัฐธรรมนูญที่คณะของตนสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการปกครอง โดยทั่วไปคณะผู้นำทหารมักจะใช้อำนาจเผด็จการปกครองประเทศเป็นการชั่วคราว ระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือหลังจากล้มเลิกระบบประชาธิปไตย โดยมีเป้าหมายเพื่อขจัดภัยคุกคามบางอย่างต่อความมั่นคงของรัฐส่วนมากแล้วเมื่อเหตุการณ์ความวุ่นวายต่าง ๆ สงบลง คณะผู้นำทางทหารก็มักจะอ้างสาเหตุต่าง ๆ นานาเพื่อยึดอำนาจการปกครองประเทศต่อไปอีก ไม่ยอมที่จะคืนอำนาจกลับมาให้ประชาชนโดยง่าย

๒. ระบบเผด็จการฟาสซิสต์ หมายถึง ระบบเผด็จการที่ผู้นำคนหนึ่งซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักธุรกิจและกองทัพ ให้ใช้อำนาจเผด็จการปกครองประเทศ ผู้นำในระบบการปกครองเผด็จการฟาสซิสต์มักจะมีลัทธิการเมืองที่เรียกกันว่า ลัทธิฟาสซิสต์ เป็นลัทธิชี้้นำในการปกครองและมุ่งที่จะใช้อำนาจเผด็จการปกครองประเทศเป็นการถาวร โดยเชื่อว่าระบบการปกครองแบบนี้เหมาะสมกับประเทศของตน และจะช่วยให้ประเทศของตนมีความเจริญก้าวหน้าโดยเร็ว

๓. ระบบเผด็จการคอมมิวนิสต์ หมายถึง ระบบเผด็จการที่พรรคคอมมิวนิสต์เพียงพรรคเดียวได้รับการยอมรับ หรือสนับสนุนจากกลุ่มบุคคลต่าง ๆ และกองทัพ ให้เป็นผู้ใช้อำนาจเผด็จการปกครองประเทศ คณะผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์เชื่อว่า ระบบเผด็จการคอมมิวนิสต์เป็นรูปแบบการปกครองที่จะช่วยทำให้ชนชั้นกรรมาชีพเป็นอิสระจากการถูกกดขี่โดยชนชั้นนายทุน รวมทั้งทำให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า ระบบเผด็จการคอมมิวนิสต์มีความแตกต่างจากระบบเผด็จการทหารอยู่ข้อหนึ่งที่สำคัญคือ ระบบเผด็จการทหารจะควบคุมเฉพาะกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนเท่านั้น แต่ระบบเผด็จการคอมมิวนิสต์จะใช้อำนาจเผด็จการควบคุมกิจกรรมละการดำเนินชีวิตของประชาชนในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ด้วยเหตุนี้รัฐศาสตร์จึงเรียกระบบเผด็จการคอมมิวนิสต์อีกอย่างหนึ่งว่า ระบบเผด็จการแบบเบ็ดเสร็จ

ระบอบเผด็จการ (ต่อ)

ข้อดีและข้อเสีย ของระบอบเผด็จการ

ข้อดี ของระบอบเผด็จการ ได้แก่

๑. รัฐบาลสามารถตัดสินใจทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รวดเร็วกว่ารัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย เช่น สามารถออกกฎหมายมาใช้บังคับเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากเสียงข้างมากในรัฐสภา ทั้งนี้ก็เพราะผู้นำหรือคณะรัฐมนตรีมักจะได้รับมอบอำนาจจากรัฐสภาไว้ล่วงหน้าให้ออกกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับบางอย่างได้เอง

๒. แก้ปัญหาบางอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าระบอบประชาธิปไตย เช่น สั่งการปราบปรามจลาจล การก่ออาชญากรรม และการก่อการร้ายต่าง ๆ ได้อย่างเฉียบขาดมากกว่า โดยไม่จำเป็นต้องเกรงว่าจะเกินอำนาจที่กฎหมายให้ไว้ เนื่องจากศาลในระบอบเผด็จการไม่ได้มีความเป็นอิสระในการพิจารณาคดีเหมือนในระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสีย ของระบอบเผด็จการ ได้แก่

๑. เป็นการปกครองโดยบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มเดียว ซึ่งย่อมจะมีการผิดพลาดและใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องได้โดยไม่มีใครรู้หรือกล้าคัดค้าน

๒. มีการใช้อำนาจเผด็จการกดขี่และลิดรอนสิทธิเสรีภาพ รวมทั้งประทุษร้ายต่อชีวิตของคนหรือกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับกลุ่มผู้ปกครอง

๓. ทำให้คนตีมีความสามารถที่ไม่ใช่พวกพ้อง หรือผู้สนับสนุนกลุ่มผู้ปกครองไม่มีโอกาสดำรงตำแหน่งสำคัญในทางการเมือง

๔. ประชาชนส่วนใหญ่ที่ถูกกดขี่และขาดสิทธิเสรีภาพ ย่อมจะไม่สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลอย่างเต็มที่และอาจพยายามต่อต้านอยู่เงียบ ๆ หรือมีฉะนั้นบางคนก็อาจจะหลบหนีไปอยู่ต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่บุคคลเหล่านี้มักจะเป็นพวกปัญญาชน ทำให้ประเทศชาติขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

๕. อาจนำประเทศชาติไปสู่ความพินาศได้ เหมือนดังฮิตเลอร์ได้นำประเทศเยอรมนี หรือพลเอกโตโจได้นำประเทศญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งผลปรากฏว่าทั้งสองประเทศประสบความพินาศอย่างย่อยยับ

ที่มา : Politics Culture and Organizations for Educations

<https://sites.google.com/site/politicsthais/politics/rabxb-kar-pkhrng-baeb-prachathiptiy>

สืบค้นวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔

ใบกิจกรรม

เรื่อง ความแตกต่างทางการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ระบอบการปกครอง ชั่วโมงที่ ๓
หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลดรอง วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกผลการศึกษาจากฐานการเรียนรู้ทั้ง ๓ ฐาน

ฐานที่ ๑ เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ฐานที่ ๒ เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ฐานที่ ๓ เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบกึ่งประธานาธิบดีกึ่งรัฐสภา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ติดรอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ รัฐธรรมนูญ

ใบความรู้ เรื่อง คุณสมบัติผู้สมัครเลือกตั้ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญ

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลดรอง

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คุณสมบัติผู้สมัครเลือกตั้งส.ส.

1. สัญชาติไทยโดยการเกิด
2. อายุไม่น้อยกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง
3. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง เกือบไม่น้อยกว่า 90 วัน นับถึงวันเลือกตั้ง
4. ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้
 - มีชื่อในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัคร ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
 - เกิดในจังหวัดที่สมัคร
 - เคยเรียนในจังหวัดที่สมัคร ไม่น้อยกว่า 5 ปีการศึกษา
 - เคยรับราชการ หรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัคร ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ที่มา : ไทยรัฐออนไลน์ <https://www.thairath.co.th/infographic/2281>

วันที่สืบค้น ๕ เมษายน ๒๕๖๔

ใบความรู้ เรื่องหน้าที่ (กต.) ที่คนไทยต้องรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญ

ชั่วโมงที่ ๑

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลดทอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน้าที่สำคัญของ กต. ทั้ง ๖ ข้อ

๑. จัดการเลือกตั้ง ส.ส. การเลือก ส.ว. การเลือกตั้งท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ
๒. ควบคุมดูแลการเลือกตั้ง การเลือก การออกเสียงประชามติ ให้สุจริต เทียบธรรม เป็นไปตามกฎหมาย โดยมีอำนาจ สืบสวนหรือไต่สวนเหตุทุจริตต่าง ๆ ได้
๓. สั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง การเลือก หรือออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง การเลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ บางหน่วย หรือทุกหน่วย กรณีมีเหตุทุจริต
๔. สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครฯ ที่กระทำการทุจริต เป็นการชั่วคราว
๕. ดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย
๖. หน้าที่และอำนาจอื่นตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เช่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งแก่ประชาชน การสร้างเครือข่ายพลเมือง

แหล่งข้อมูล : brighttoday

<https://www.brighttv.co.th/pr/>

วันที่สืบค้น ๕ เมษายน ๒๕๖๔

ใบความรู้ เรื่อง ขั้นตอนการเลือกตั้ง (ภาคประชาชน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕
หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่เลือก

เรื่อง รัฐธรรมนูญ
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขั้นตอนการลงคะแนนเลือกตั้ง

- 1. ตรวจสอบรายชื่อ**
และลำดับที่จากบัญชีรายชื่อ
ที่ประกาศไว้หน้าที่เลือกตั้ง
- 2. ยื่นหลักฐานแสดงตน**
บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตร
หรือหลักฐานที่ทางราชการหรือ
หน่วยงานของรัฐออกให้ โดยมี
รูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชน
- 3. รับบัตรเลือกตั้ง**
ลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวา
บนต้นขั้วบัตรเลือกตั้งพร้อมรับบัตรเลือกตั้ง
- 4. ทำเครื่องหมายกากบาท**
เข้าคูหาลงคะแนนทำเครื่องหมายกากบาท (☒) เลือกผู้สมัคร
เพียงหมายเลขเดียว หากไม่ต้องการ
เลือกผู้สมัครผู้ใดให้ทำเครื่องหมาย
กากบาท (☒) ในช่องไม่เลือก
ผู้สมัครผู้ใด
- 5. ใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตร**
เมื่อลงคะแนนเสร็จแล้วพับบัตรเลือกตั้ง
ให้เรียบร้อย และใส่บัตรเลือกตั้ง
ลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเอง

แหล่งข้อมูล : สำนักงานประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานคร

<http://www.prbangkok.com/th/newselection/view/MDY1cDBzNnM0NHlyb3Ezc3E2NnEyNDk0cDRyOTZzcjQ1OTU5> วันที่สืบค้น ๕ เมษายน ๒๕๖๔

ใบกิจกรรม เรื่อง การเลือกตั้ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญ

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒

หน่วยที่ ๓ รัฐธรรมนูญสิทธิไม่ลดทอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับปัจจุบัน

กำหนดให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน _____ คน

มาจากการเลือกตั้ง _____ แบบ

แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
จำนวน _____ คน

แบบบัญชีรายชื่อ
จำนวน _____ คน

ได้มาจาก

ได้มาจาก

คุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(สส.) มีหน้าที่

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลิดรอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล

ใบความรู้ เรื่อง อำนาจหน้าที่และบทบาทของรัฐบาลในการบริหารประเทศ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล

ชั่วโมงที่ ๒

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลดรอง

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

อำนาจหน้าที่และบทบาทของรัฐบาลในการบริหารประเทศ รัฐบาลมีหน้าที่ในการใช้อำนาจบริหารในการบริหารประเทศให้มีความสงบเรียบร้อยประชาชนมีความสุขมีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันโดยรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติหน้าที่และแนวนโยบายของรัฐในการบริหารประเทศสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านความมั่นคงและการบังคับใช้กฎหมาย รัฐจะต้องรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดูแลให้การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายมีความเคร่งครัดได้รับความเป็นธรรมและให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้กับประชาชนทางอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐและเอกชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้าน

๒. ด้านการศึกษา ดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา ๑๒ ปีตั้งแต่ก่อนเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ออกนอกระบบให้มีความรู้และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เกิดความรู้การพัฒนาและ นวัตกรรมเพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

๓. ด้านการสาธารณสุข กำหนดการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงส่งเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการป้องกันโรคเข้าถึงการรักษาและพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุดรัฐต้องดำเนินการให้มีสาธารณสุขปลอดภัยขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔. ด้านการต่างประเทศ ส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกันไม่แทรกแซงกิจการภายในของการและให้ความร่วมมือและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนในประเทศ

๕. ในครอบครัว เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวจัดให้มีที่อยู่ที่เหมาะสมส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพเพื่อการมีสุขภาพกายและจิตใจที่เข้มแข็งส่งเสริมด้านกีฬาให้ความช่วยเหลือเด็กสตรีเยาวชนผู้สูงอายุคนพิการผู้ยากไร้ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

๖. ด้านสิทธิผู้บริโภค ให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคเช่นด้านการรับรู้ข้อมูลที่เป็นจริงด้านความปลอดภัยด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญาและอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

๗. ด้านเศรษฐกิจและการคลัง ระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานสมกับศักยภาพและวัยและการมีงานทำคุ้มครองแรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขภาพอนามัยที่ดีในการทำงานมีรายได้สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมแก่การดำรงชีวิตคุ้มครองการใช้แรงงานรักษาวินัยทางการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของประเทศมีเสถียรภาพและมั่นคง

นอกจากนี้รัฐบาลยังมีบทบาทหน้าที่เพื่อการรักษาเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจให้มีความเจริญเติบโตอย่างมั่นคงลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนในประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนในประเทศส่งเสริมการลงทุนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศจัดให้มีสาธารณูปโภคสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเช่นถนนไฟฟ้าประปา

๘. ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นโดยการสนับสนุนการศึกษาและการเสาะแสวงหาเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญาและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ดำเนินการอนุรักษ์ฟื้นฟูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น

๙. ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ไม่เกี่ยวกับความมั่นคงให้ประชาชนได้เข้าถึงและรับรู้ข้อมูลได้โดยสะดวก

๑๐. ด้านสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์คุ้มครองบำรุงรักษาฟื้นฟูบริหารจัดการในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนโดยประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเช่นมีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนมีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึงส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือกทางการดำเนินการใดที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติคุณภาพสิ่งแวดล้อมสุขภาพของประชาชนและต้องให้มีการศึกษาประเมินผลกระทบจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

บทบาทของรัฐบาลในการบริหารประเทศนั้นกว้างขวางมากรัฐบาลจึงต้องมีข้าราชการประจำและเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ เพื่อรับนโยบายไปปฏิบัติดำเนินการและขับเคลื่อนให้เป็นผลสำเร็จ

ด้วยเหตุนี้บทบาทของรัฐบาลในการบริหารประเทศจึงมีความสำคัญอย่างมากเพราะประเทศจะพัฒนาไปในทิศทางใดย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาลที่รัฐที่ดีจะต้องสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดีและนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าสู่สากล

ที่มา :

นายดำรง ฐานดี และคณะ. (๒๕๖๓). *สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน้าทีพลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓* (หน้า๘๑ - ๘๔). บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด: อักษรเจริญทัศน์.

ใบความรู้ เรื่อง แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล

ชั่วโมงที่ ๒

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่เลือกปฏิบัติ

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

แผนพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนประชาชนมีความสุขในประเทศที่พัฒนาแล้วในการพัฒนาคนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ได้แก่

๑. เพื่อความมั่นคงเพื่อประเทศชาติมั่นคงประชาชนมีความสุขเป็นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัยด้านการพัฒนาคนเครื่องมือเทคโนโลยีระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้สามารถรับมือภัยคุกคามหรือภัยพิบัติได้

๒. ต้องการสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการปรับรูปแบบธุรกิจให้เหมาะสมกับการแข่งขัน

๓. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีคนเก่งมีคุณภาพมีสุขภาวะอนามัยที่ดีมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีนิสัยรักการเรียนรู้เป็นนักคิดนวัตกรรมกลอนแล้วผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง

๔. ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อดึงภาคส่วนทางสังคมทั้งเอกชนและประชาสังคมท้องถิ่นเพื่อร่วมขับเคลื่อนและเสริมสร้างสังคมเข้มแข็งพึ่งตนเองได้โดยรัฐจัดสวัสดิการให้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

๕. ต้องการสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมโดยการใช้พื้นที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเน้นการมีส่วนร่วมและดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน

๖. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐโดยยึดหลักภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ร่วมกัน

ที่มา :

นายดำรง ฐานดี และคณะ. (๒๕๖๓). *สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม* หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (หน้า๘๑ - ๘๔). บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด: อักษรเจริญทัศน์.

ใบกิจกรรม เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒

หน่วยที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่ลดรอน

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลและตอบคำถามให้ถูกต้อง

บทบัญญัติเกี่ยวกับรัฐบาล

รัฐบาลประกอบด้วย _____

มีหน้าที่ _____

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ประเทศไทยจำเป็นต้องมีรัฐบาลหรือไม่

ถ้าประเทศไทยไม่มีรัฐบาลตามระบอบ
ประชาธิปไตยจะเกิดผลดีและผลเสีย

ความจำเป็นในการมีรัฐบาล
ตามระบอบประชาธิปไตย

นักเรียนคิดว่าประเทศไทยจะต้องดำเนินการไปในรูปแบบใดถึงจะเหมาะสม
กับบริบทของสังคมประเทศไทยให้นักเรียน ยกตัวอย่าง

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบาย พร้อมสรุปบทบาทสำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน

--	--	--

ตอนที่ ๓ คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข่าวที่ร่วมกันทำในกิจกรรมจับคู่ อำนาจหน้าที่และบทบาทของรัฐบาลในการบริหารประเทศและแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สรุปลงในตาราง

ข่าว	อำนาจหน้าที่และบทบาทของรัฐบาลในการบริหารประเทศ	แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รัฐกฎหมายสิทธิไม่เลือก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗
ประเด็นปัญหาผลกระทบและแนวทางการแก้ปัญหา
ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

ใบกิจกรรม

เรื่อง ประเด็นปัญหาผลกระทบและแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ประเด็นปัญหาผลกระทบและแนวทางการแก้ปัญหา ชั่วโมงที่ ๑ - ๒
หน่วยที่ ๓ รุกฎหมายสิทธิไม่ลิดรอน วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ระดมความคิด เขียนปัญหาผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา
ประชาธิปไตยของประเทศไทย มากลุ่มละ ๕ ข้อ

ประเด็นปัญหา

๑. _____
๒. _____
๓. _____
๔. _____
๕. _____

แนวทางการแก้ไข

๑. _____
๒. _____
๓. _____
๔. _____
๕. _____

ประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่พูดถึงมากที่สุด

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูและอ่านภาพข่าวที่ครูแจกให้แต่ละกลุ่มและร่วมกันสรุปจำแนกปัญหาและอุปสรรคต่อ
การพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยลงในตารางที่กำหนดให้

ข่าวเรื่อง	ปัญหา....คือ	ส่งผลกระทบต่อด้าน....	แนวทางการแก้ปัญหา

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
การปฏิบัติตนต่อคนรอบข้าง

ใบงานเรื่อง การปฏิบัติตนต่อคนรอบข้าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง การปฏิบัติตนต่อคนรอบข้าง

ชั่วโมงที่ ๓

หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ๑. ให้ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน

๒. ให้สมาชิกในกลุ่มระดมสมองด้วยวิธีการต่างๆ เช่น เทคนิค Post it

๓. ให้กำหนดพฤติกรรมการแสดงต่อบุคคลรอบข้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์/ไม่พึงประสงค์ ทั้งด้านการพูด การแสดงออกทางกาย หรืออื่นๆลงในตาราง

พฤติกรรมที่พึงประสงค์	พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
การยอมรับความแตกต่างการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา

ภาพวิถีการทำนินชีวิตของแต่ละศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การยอมรับความแตกต่างและการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพการทำทาน (ปล่อยนก ปล่อยปลา)

แหล่งที่มา : <http://newweb.mnre.go.th/news/detail/88581>
สืบค้น ณ วันที่ : ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

ภาพการเจริญสติภาวนา

แหล่งที่มา : <https://kknjc.coj.go.th/th/content/category/detail/id/10/iid/183337>
สืบค้น ณ วันที่ : ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

ภาพวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

เรื่อง การยอมรับความแตกต่างทางความคิดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพการรับศีลล้างบาป/ศีลมหาสนิท

แหล่งที่มา : www.swis.assumption.ac.th

สืบค้น ณ วันที่ : 22 ธันวาคม 2563

ภาพการเข้าโบสถ์ สวดมนต์ภาวนา

แหล่งที่มา : www.armenian-patriarchate.org

สืบค้น ณ วันที่ : 22 ธันวาคม 2563

ภาพวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สรางนครแห่งสันติสุข

เรื่อง การยอมรับความแตกต่างและการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพการถือศีลอด

แหล่งที่มา : <http://www.phetchaburipao.go.th/> (<https://1th.me/HwptX>)
สืบค้น ณ วันที่ : 22 ธันวาคม 2563

ภาพการบริจาคชะกาต

แหล่งที่มา : <http://tpso12.m-society.go.th/> (<https://1th.me/dGOV>)
สืบค้น ณ วันที่ : 22 ธันวาคม 2563

ภาพวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การยอมรับความแตกต่างและการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

ชั่วโมงที่ ๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

วิชาสังคมศึกษา

ภาพการบูชาเทพเจ้า

แหล่งที่มา : <http://www.bangkok.go.th/> (<https://1th.me/Pnhng>)

สืบค้น ณ วันที่ : 22 ธันวาคม 2563

ภาพการทำพิธีสังสการ

แหล่งที่มา : <https://1th.me/7lac4>

สืบค้น ณ วันที่ : 22 ธันวาคม 2563

ภาพสถานการณ์การทำความดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การยอมรับความแตกต่างทางความคิดเห็นชีวิตของแต่ละคนและศาสนา
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

ชั่วโมงที่ ๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
วิชาสังคมศึกษา

ภาพการบริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย

แหล่งที่มา : <https://www.obec.go.th/archives/154526>
สืบค้น ณ วันที่ : 23 ธันวาคม 2563

ภาพคนขับแท็กซี่เก็บกระเป๋าสตางค์เงินส่งคืนเจ้าของ

แหล่งที่มา : <https://mgronline.com/crime/detail/9630000068173>
สืบค้น ณ วันที่ : 24 ธันวาคม 2563

ภาพสถานการณ์การทำควมดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง การยอมรับความแตกต่างการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา

หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๓

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

พลเมืองดีช่วยเหลือสุนัขจรจัด แล้วนำไปเลี้ยง

แหล่งที่มา : <https://www.77kaoded.com/news/prasert/26173>

สืบค้น ณ วันที่ : 23 ธันวาคม 2563

ศาสนาคริสต์

หลักธรรม

แนวทางปฏิบัติตน
ตามหลักธรรม

ศาสนาอิสลาม

หลักธรรม

แนวทางปฏิบัติตน
ตามหลักธรรม

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

หลักธรรม

แนวทางปฏิบัติ
ตามหลักธรรม

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลในตาราง เพื่อแสดงถึงการดำเนินชีวิตที่แตกต่าง ตามแต่ละศาสนา

ชื่อศาสนา	พิธีกรรมที่สำคัญ	วิธีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชน
ศาสนาพุทธ
ศาสนาคริสต์
ศาสนาอิสลาม
ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

๒.๒ วิธีชีวิตของแต่ละศาสนาแตกต่างกัน มีสาเหตุมาจากเรื่องใด

๒.๓ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางศาสนาเป็นอย่างไร

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
การยอมรับความแตกต่างการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา

ภาพการปฏิบัติงานของศาสนิกชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาศาสนาที่ตนนับถือ
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพการทำบุญตักบาตร

แหล่งที่มา : หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖, หน้า ๒๖๑

ภาพการไหว้พระ

แหล่งที่มา : หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖, หน้า ๓๒๔

ภาพการปฏิบัติงานของคณาจารย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

เรื่อง แนวทางการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพการสวดมนต์

แหล่งที่มา : <https://thaicam.go.th/> (<https://zhort.link/oX>)
สืบค้น ณ วันที่ : 5 มกราคม 2564

ภาพการเจริญภาวนา

แหล่งที่มา : http://www.price.moc.go.th/price/fileuploader/file_activity_moral/TID261163-1.pdf
สืบค้น ณ วันที่ : 5 มกราคม 2564

ภาพการรวมตัวขององค์กรชาวพุทธ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สรรางนครแห่งสันติสุข

เรื่อง แนวทางการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพพุทธศาสน์สากล

แหล่งที่มา : <https://www.ibsofficial.com/>

สืบค้น ณ วันที่ : 6 มกราคม 2564

ภาพการรวมกลุ่มพุทธสมาคม

แหล่งที่มา : <http://www.dhammathai.org/webbookboon/dbview.php?No=4196>

สืบค้น ณ วันที่ : 6 มกราคม 2564

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

ภาพการรวมตัวขององค์กรชาวพุทธ
เรื่อง แนวทางการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพ ชมรมพุทธศาสตร์

แหล่งที่มา : ชมรมพุทธศาสตร์และประเพณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สืบค้น ณ วันที่ : 6 มกราคม 2564

ภาพวัดสำคัญในประเทศไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์ศาสนาที่ตนนับถือ
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพวัดพระธาตุดอยสุเทพ

ที่มา : <https://www.tourismdirectory.com/th/info/attraction/detail/itemid/5170>

สืบค้น ณ วันที่ : 6 มกราคม 2564

ภาพวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

ภาพวัดสำคัญในประเทศไทย

เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์วิชาศาสนาที่ตนนับถือ
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาพวัดพระศรีสรรเพชญ์

แหล่งที่มา : <https://go.ayutthaya.go.th/wp-content/uploads/2019/06/17739-1024x683.jpg>
สืบค้น ณ วันที่ : 6 มกราคม 2564

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔
ลดความขัดแย้งและสร้างความสามัคคี

ภาพปัญหาในสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

แหล่งที่มา : <https://www.talknewsonline.com/269128/> ๕ เมษายน ๒๕๖๔
<https://thainews.prd.go.th/th/news/> ๕ เมษายน ๒๕๖๔
<https://today.line.me/th/v2/article/gVJvo8> ๕ เมษายน ๒๕๖๔
https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_1785326
๕ เมษายน ๒๕๖๔

ใบความรู้ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

ชั่วโมงที่ ๒

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๑. วิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทย

การจัดการด้วยสันติวิธี

สันติวิธี คือวิธีการจัดการกับความขัดแย้งวิธีหนึ่ง การใช้สันติวิธีมีเหตุผลสำคัญตรงที่ว่าเป็นวิธีการที่น่าจะมีการสูญเสียน้อยที่สุด ทั้งระยะสั้นระยะยาว ทั้งรูปธรรมและนามธรรม ผิดกับการใช้ความรุนแรง ซึ่งทุกฝ่ายอ้างว่าเป็นวิธีการสุดท้าย ซึ่งบางกรณีสามารถบรรลุผล ในระยะสั้นเป็นรูปธรรมชัดเจน แต่หากความขัดแย้งดำรงอยู่เพียงแต่ถูกกดไว้

โอกาสที่จะเกิดความรุนแรงในระยะยาวย่อมมีอยู่ ส่วนในทางนามธรรม เช่น ความเข้าใจอันดี ความสามัคคีปรองดอง นั้นย่อมเกิดขึ้นได้ยากด้วยวิถีความรุนแรง บางคนมองสันติวิธีในลักษณะปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจ เช่น การใช้ปฏิบัติการไร้ความรุนแรง เพื่อให้รัฐหรือผู้มีอำนาจเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือพฤติกรรมบางคนใช้สันติวิธี เพราะความเชื่อว่าจะให้ผลที่ยั่งยืนและเป็นไปตามหลักจริยธรรม หรือ ศาสนธรรม บางคนใช้สันติวิธีตามหลักการบริหารเพื่อลดความขัดแย้ง ไปใส่รูปแบบอื่นที่จะจัดการได้ดีกว่า โดยไม่ใช้ความรุนแรง ลักษณะสำคัญของสันติวิธี คือ ไม่ใช่วิธีที่เฉื่อยชาหรือยอมจำนน หากเป็นวิธีที่ขยันแข็งและต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ไม่ใช่ยุทธวิธีที่เลือกใช้ในบางโอกาส หากเป็นยุทธศาสตร์ที่ปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอ เป็นสัจธรรมที่น่าเชื่อถือไม่ใช่วิธีที่ดีในเชิงกระบวนการเท่านั้น หากเป็นวิธีที่หวังผลที่กลมกลืนกับวิถีการด้วย

การแก้ไขความขัดแย้งในสังคมไทย จะต้องอาศัยวิธีการหรือแนวทางที่หลากหลายมาเป็นเครื่องมือผสมผสาน ต้องใช้วิธีการผ่อนปรนเข้าหากันหรือการประนีประนอมค่อยเป็นค่อยไป หรือการเคลื่อนกลืนแนวความคิดของกลุ่มชนชั้นแต่ละกลุ่ม รวมทั้งการขอความร่วมมือ ความเห็นพ้องต้องกัน ในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง

๒. แนวทางในการลดความขัดแย้ง

๑. การหลีกเลี่ยง

การหลีกเลี่ยงเป็นวิธีการที่ให้ประสิทธิภาพผลน้อยที่สุดใน ๕ วิธีการบริหารความขัดแย้งทั้งหมด เพราะเนื่องจากการหลีกเลี่ยงมิได้ทำให้ความขัดแย้งนั้นหมดไป แต่เป็นเพียงการหลบเลี่ยงจากปัญหาที่ไม่ได้เกิดการแก้ไข และพร้อมที่จะกลับมาเจอกับปัญหาได้อีกตลอดเวลา รวมทั้งยังอาจเป็นการก่อให้เกิดโทสะได้ เช่น ฝ่ายตรงข้ามอาจจะคิดว่า เราไม่ให้ความสำคัญหรือสนใจเพียงพอในการรับฟัง จึงกลับกลายเป็นการเพิ่มความขัดแย้งมากขึ้นไปอีก ผู้ที่ใช้วิธีการนี้มักจะพยายามให้ตนเองหนีไปจากเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาขัดแย้ง โดยไม่ยุ่ง

ใบความรู้ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ ชั่วโมงที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เกี่ยวกับฝ่ายตรงข้ามที่จะนำข้อโต้แย้งเข้ามาหาตน หรือโดยวิธีการเปลี่ยนประเด็นการสนทนา (Changing Issues) ดังนั้น วิธีการหลีกเลี่ยงจึงเป็นการหนีปัญหา ผู้ที่ใช้วิธีการหลีกเลี่ยงอาจต้องคอยหวาดระแวงว่าวันใดวันหนึ่งจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงนิยมใช้สำหรับผู้อ่อนแอ ไม่มีความสามารถในการเผชิญหน้า แต่อาจจะใช้ได้ดีสำหรับประเด็นปัญหาที่ไม่ค่อยจะสำคัญนัก

๒. การปรองดอง

เป็นวิธีการแก้ปัญหาด้วยการยอมเสียสละความต้องการของตนเอง เพื่อที่จะให้ฝ่ายตรงข้ามบรรลุความต้องการของตน เป็นการสร้างความพึงพอใจให้แก่อีกฝ่าย เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง แต่วิธีนี้มักจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ยินยอมให้ เพราะตนต้องยอมเสียสละความต้องการและเป้าประสงค์ของตนให้แก่ผู้อื่น จึงเป็นการสร้างความคับแค้นใจที่ติดอยู่ในใจ วิธีการนี้จึงไม่ใช่ทางเลือกที่ดีนักในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

๓. การประนีประนอม

เป็นวิธีที่บุคคลทั้งสองฝ่ายที่มีความขัดแย้ง สามารถตกลงกันได้โดยวิธีพบกันครึ่งทาง ต่างฝ่ายต่างต้องยอมลดความต้องการของตนบางส่วน ดังนั้น วิธีการนั้นจึงเป็นการที่แต่ละฝ่ายต้องเสียสละบางส่วน เพื่อให้ได้ข้อตกลงที่สามารถยุติปัญหาความขัดแย้ง มักจะพบได้ว่าบุคคลทั้งสองฝ่ายจะไม่ค่อยเห็นด้วยอย่างเต็มที่นักในระยะยาว เพราะต่างฝ่ายต่างก็ต้องยอมเสียบางส่วนของตน อาจจะด้วยความไม่เต็มใจ

๔. การแข่งขัน

เป็นการใช้วิธีเอาแพ้เอาชนะ เพื่อให้ตนเองสามารถบรรลุความต้องการ อาจจะต้องใช้อำนาจหรือการแสดงความก้าวร้าวรุนแรง อันอาจจะเกิดมาจากเมื่อมีอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางมิให้บรรลุเป้าหมาย จึงใช้วิธีการที่อาจจะต้องทำลายอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนหวังไว้

ผู้ที่อยู่ในลักษณะของการแข่งขัน มักจะแสวงหาข้อโต้แย้งอยู่เสมอและจะคำนึงถึงจุดหมายเฉพาะของตนโดยใช้การบีบบังคับให้มีการยอมรับ เพื่ออำนาจที่เหนือกว่า และจะรับรู้เฉพาะจุดดีของตน มองหาจุดบกพร่องของฝ่ายตรงข้าม

วิธีการนี้เป็นการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ที่เป็นฝ่ายชนะ แต่ในทางตรงกันข้ามผู้ที่เป็นฝ่ายแพ้อาจจะเก็บความคับแค้นใจไว้ในขณะหนึ่ง เพื่อรอเวลาที่หาทางแก้แค้นในที่สุด อย่างไรก็ตามวิธีการแข่งขันถือได้ว่าเป็นวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ผล เมื่อทั้ง ๒ ฝ่าย มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเพียงช่วงระยะเวลาอันสั้น และไม่มีความจำเป็นที่จะต้องรักษาสัมพันธภาพในระยะยาว การแข่งขันจึงเป็นวิธีที่รวดเร็วของการแก้ไขข้อขัดแย้งในกรณีนี้

ใบความรู้ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ ชั่วโมงที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๓. แนวทางในการสร้างความร่วมมือของทุกคนในสังคมไทย

การเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคีการนั้น ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นความร่วมมือของประชาชนในระดับต่ำสุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคีการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในส่วนต่างๆ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

๒. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่นการรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมที่แท้จริงในการพัฒนาสังคม

๓. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคีการมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

๔. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นตอนที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจแก่ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด การทำโครงการและกิจกรรมต่างๆที่เกิดจากความต้องการของประชาชน เป็นต้น

๔. แนวทางในการสร้างความสมานฉันท์

๑. การเปิดเผยความจริง ให้ความสำคัญกับความจริงทั้งในฐานะเครื่องมือหรือเป้าหมายของสังคมสมานฉันท์ เพื่อสร้างสันติภาพที่ยั่งยืน ขณะเดียวกันก็หาหนทางให้สังคมไทยตระหนักถึงการเปิดเผยความจริงนั้นด้วย

๒. ความยุติธรรม ให้ความสำคัญกับความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ด้วยการส่งเสริมแนวคิดวิเคราะห์ในสังคมไทย ให้เรียนรู้วิธีการมองปัญหาความรุนแรงในบริบทเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรม ให้เล็งเห็นคนบริสุทธิ์ที่กลุ่มต่างๆที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง

๓. ความพร้อมรับผิด ส่งเสริมระบบและวัฒนธรรมความพร้อมรับผิดในระบบราชการทุกระดับ

๔. การให้อภัย ในกรณีการปฏิบัติที่ผิดพลาดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของคู่กรณี

ใบความรู้ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ ชั่วโมงที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๕. การเคารพความหลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับขนบธรรมเนียม ในฐานะ
คุณค่าทางการเมือง การเรียนรู้ศาสนาต่างๆที่ดำรงอยู่ในประเทศไทย

๖. ถ้อยสันติวิธีเป็นทางเลือกในการเผชิญความขัดแย้ง

๗. การเปิดเผยพื้นที่ให้ความทรงจำที่เจ็บปวด ด้วยการเปิดพื้นที่ให้ข้อมูลเหล่านั้น เป็นส่วนหนึ่ง
ของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๘. มุ่งแก้ปัญหาในอนาคตด้วยจินตนาการที่มีความเป็นไปได้และเห็นพ้องร่วมกัน

๙. การยอมรับความเสี่ยงเป็นเงื่อนไขสายสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์บนฐานแห่งความไว้วางใจ
อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของแนวความคิดสมานฉันท์

ที่มา : Weerapat_K. เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://weerapat09.blogspot.com/>. ๕ เมษายน ๒๕๖๔

อ.สมิต. เรื่อง วิธีการแก้ไขความขัดแย้ง (ออนไลน์). แหล่งที่มา

https://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=653&pageid=3&read=true&count=true. ๕ เมษายน ๒๕๖๔

ชินเปรม เชาว์ชื่น. เรื่อง หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน (ออนไลน์). แหล่งที่มา

<https://sites.google.com/site/rayngankarphathnakhunphaphchi/kar-mi-swn-rwm-ni-kar-phathna-sangkham>

นันทิชา วีระวานิช. เรื่อง แนวทางสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ สร้างสรรค์ชาติ (ออนไลน์). แหล่งที่มา

https://ewt.prd.go.th/ewt/prkamphaengphet/ewt_news.php?nid=305&filename=index

ใบงานเรื่อง แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ ชั่วโมงที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์และตอบคำถามตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. วิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ ชั่วโมงที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์และตอบคำถามตามหัวข้อไปนี้

๒. แนวทางในการลดความขัดแย้ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและสร้างความสามัคคี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสามัคคี ชั่วโมงที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์และตอบคำถามตามหัวข้อต่อไปนี้

๓. แนวทางในการสร้างความร่วมมือของทุกคนในสังคมไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานเรื่อง แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ ชั่วโมงที่ ๒
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์และตอบคำถามตามหัวข้อต่อไปนี้

๔. แนวทางในการสร้างความสมานฉันท์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕
การดำรงชีวิตให้มีความสุข

เหตุการณ์ ๑ เรื่อง หน้าที่ (สำคัญ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง การดำรงชีวิตให้มีความสุข

ชั่วโมงที่ ๒

หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ

“เปรียบเทียบชีวิตเป็นดังบทละคร จะยอมให้ใครเขียนบทของเรา ชีวิตจะเป็นเช่นไร ก็ขอให้เขียนเพราะเรา เรื่องราวที่เราต้องเขียน” เนื้อเพลงท่อนหนึ่งจากเพลง “ชีวิตลิขิตเอง” ของพีเบิร์ด ธงไชย แมคอินไตย์ ที่มีการเปรียบเทียบชีวิตของคนเราเหมือนบทละคร และควรเป็นบทละครที่เราเป็นผู้แต่งเอง กำหนดบทบาทของตัวเองว่าต้องการเป็นพระเอก นางเอก พระรอง ผู้ร้าย หรือตัวตลก รวมทั้งเขียนเนื้อเรื่องเองตั้งแต่ต้นจนจบ ให้เป็นไปตามที่เราต้องการหรือวาดฝันไว้ ที่หลายๆ คนมักชอบเรียกว่า การมีเป้าหมายในชีวิต นั่นเอง

บทบาทแรกในชีวิตที่ทุกคนต้องเป็นคือ “ลูก” และตามมาด้วยบทที่ น้อง หลาน หลาน หลาน น้าอา ลุง ป้า ก่อนจะข้ามขั้นไปเป็น พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย และทอดตามลำดับความอาวุโสภายในครอบครัว นอกจากนี้ ยังมีบทบาทที่ต้องเป็นเมื่ออยู่ในสังคมและในที่ทำงาน เช่น เป็นนักเรียน เป็นเพื่อน เป็นคนไทย เป็นลูกน้อง เป็นหัวหน้า รวมถึงบทบาทที่ต้องเป็นตามอาชีพที่เลือก เช่น เป็นหมอ เป็นวิศวกร เป็นนักบัญชี เป็นครู เป็นนักการเมืองและอื่นๆ อีกมากมาย

คนเราเกิดมาชั่วชีวิตหนึ่งจะมีบทบาทที่ต้องเล่นมากมายและบ่อยครั้งที่ต้องเล่นหลายๆ บทบาทในเวลาเดียวกันซึ่งการที่จะเล่นให้สมบทบาทนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือ ต้องรู้ว่า “หน้าที่” ที่ถูกต้องและเหมาะสมที่ต้องทำ ในขณะที่สวมบทบาทนั้นๆ คืออะไร บางคนอาจเกิดมาโชคดีมีพ่อแม่ดี มีครูดี มีหัวหน้าดี คอยอบรมสั่งสอนให้ทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง บางคนแม้ว่าเกิดมาจะไม่ได้รับการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนที่ดีมากนักในครอบครัว แต่ก็สามารถขวนขวายศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองและมีวิจรรย์ญาณที่ดีสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ก็มีให้เห็นเป็นตัวอย่างมากมายเช่นกัน

ในสังคมปัจจุบัน มีคนที่รับบทบาทและหน้าที่...แต่ไม่ลงมือทำหรือทำไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีให้เห็นมากมาย ซึ่งรากเหง้าสาเหตุของปัญหาเกิดจากความอ่อนแอของวินัยในตัวเองของคนๆ นั้น ทำให้พ่ายแพ้ต่อความขี้เกียจและมักง่ายบ่อยๆ จนก่อตัวเป็นนิสัยชอบผลัดวันประกันพรุ่ง ไม่ทำในสิ่งที่ควรทำหรือแม้ว่าจะเริ่มลงมือทำแล้วแต่ก็ไม่ทำให้เสร็จ หรือแม้ว่าจะทำเสร็จ แต่ก็เสร็จแบบขอไปที ไม่สำเร็จสมบูรณ์และไม่มีคุณภาพ ซึ่งคนที่มีลักษณะนิสัยเช่นนี้แก้ได้ยากที่สุด

ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดในที่ทำงานส่วนใหญ่คือ พนักงานรู้ว่าตัวเองอยู่ในบทบาทตามตำแหน่งที่ได้รับการว่าจ้างก็จริง แต่กลับไม่รู้หน้าที่และวิธีการทำงานที่ชัดเจน รวมถึงไม่รู้ว่าคุณสมบัติของผลงานที่องค์กรคาดหวังนั้นเป็นอย่างไร และที่เลวร้ายยิ่งกว่านั้นคือ คนที่เป็นหัวหน้าก็ยังไม่รู้ด้วยซ้ำไปว่าหน้าที่และวิธีการทำงานที่ถูกต้องของลูกน้องของตนควรเป็นอย่างไรด้วยเช่นกัน

เหตุการณ์ ๑ เรื่อง หน้าที่ (สำคัญ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง การดำรงชีวิตให้มีความสุข

ชั่วโมงที่ ๒

หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ (ต่อ)

ฉะนั้น การที่เราจะด่วนสรุปว่าใครมีความรับผิดชอบมากน้อยแค่ไหน ควรเริ่มต้นจากการให้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของเขาก่อน ให้เขารู้เป้าหมายความสำเร็จที่เราต้องการอย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ หรือเชิงกาลเวลาและ หัวหน้าที่ดีต้องชี้แจงให้ลูกน้องเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอย่างละเอียดครบถ้วนโดยไม่ต้องคาดหวังให้เขาไปอ่านเอง เรียนรู้เอาเอง หลังจากนั้นจึงทำข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด หากไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ได้จะได้รับผลกระทบอย่างไร และหัวหน้าที่ดีต้องไม่ทำหน้าที่แค่ติดตามประเมินผล แต่ต้องคอยสอน คอยแนะนำและให้กำลังใจลูกน้องในระหว่างการปฏิบัติงานด้วย

หากหัวหน้าที่ดีได้ครบถ้วนตามคำแนะนำข้างต้นและให้โอกาสลูกน้องแก้ไขปรับปรุงตามสมควรแล้วยังพบว่าไม่สามารถทำงานให้สำเร็จตามข้อตกลงได้ ค่อยสรุปว่าลูกน้องคนนั้นไม่มีความรับผิดชอบและต้องเชิญเขาออกไปจากทีมงานไปทันทีถ้าเราต้องการประสบความสำเร็จในการทำงานอย่างแท้จริง

ณัฐ นิวัตานนท์

กรรมการผู้จัดการ

บริษัท ดี.จี. ทรานส์ อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด

ผู้ขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายมืออาชีพ

ที่มา : ณัฐ นิวัตานนท์. ๒๕๖๒. บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

http://www.dgtrans.co.th/contentdetail.php?content_id=180. ๕ เมษายน ๒๕๖๔

เหตุการณ์ ๒ เรื่อง ความสามัคคี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

เรื่อง การดำรงชีวิตให้มีความสุข
วิชาสังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง กิจกรรมกอบกู้ประชาธิปไตย

ได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการค่ายพัฒนาเด็กและเยาวชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับภาคเหนือ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ที่จัดขึ้น ณ อบจ.แพร่ ในกิจกรรมการปกครองแบบประชาธิปไตยเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ หนึ่งในกิจกรรมดังกล่าวคือกิจกรรมกอบกู้ประชาธิปไตย วิธีการไม่ยากเพียงใช้เชือกฟางกับยางวงที่ผูกติดกันและใช้ปลายเชือกฟางอีกด้านผูกที่เอวของเด็กๆ จำนวน ๖-๘ คน แล้วย้ายขวบน้ำจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดและขวบน้ำนั้นจะต้องไม่ล้ม โดยเด็ก ๆ จะต้องทำการวางแผนในการเคลื่อนย้ายเอง ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีวิธีการที่ต่างกันไป แต่ทุกกลุ่มก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือการเคลื่อนย้ายขวบน้ำ ไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดให้เร็วที่สุด สิ่งที่เห็นได้จากกิจกรรมนี้ก็คือเด็ก ๆ ทุกคนในกลุ่มต่างก็สื่อสาร แสดงความคิดเห็น และตัดสินใจเพื่อที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และที่สำคัญกิจกรรมนี้ยังทำให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ถึงความสามัคคีภายในกลุ่มของพวกเขาเอง แม้เด็ก ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้จะมาจากต่างโรงเรียนกันก็ตาม ก็ไม่ได้ทำให้พวกเขาไปไม่ถึงเป้าหมาย

กิจกรรมนี้มีวิธีการ และอุปกรณ์ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน แค่เพียงย้ายขวบน้ำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งแต่ลองคิดว่าถ้าคนในกลุ่มที่มีเชือกฟางผูกอยู่ที่เอวทุกคน และอยากจะเป็นผู้ชนะต่างก็รีบเดินรีบวิ่ง โดยไม่สนใจคนอื่นในกลุ่ม ยางวงที่เป็นตัวยึดขวบน้ำเอาไว้ก็อาจจะขยายออกทำให้ขวบน้ำตกลงมาก็ได้ กลับกันถ้าทุกคนเดินไปพร้อม ๆ กัน ในระยะที่เท่ากัน คอยสังเกตกันให้สัญญาณกัน สื่อสารกัน การไปถึงเป้าหมายด้วยความปลอดภัยก็จะสำเร็จได้ไม่ยาก ก็เหมือนกับในสังคมของเราที่ทุกคนต่างที่มา มีความคิดความอ่านที่ต่างกันไป แต่เชื่อได้ว่าทุกคนก็หวังที่จะเห็นสังคมไทยที่ดี มีความสุข และมีชีวิตที่ดีในสังคมนี้เหมือนกัน หากเรามีส่วนร่วมในสังคมไม่ว่าด้วยการแสดงออกทางความคิด ไม่เพิกเฉย และยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง มีความสามัคคี สังคมของเราก็จะมีความสุขสงบ และเราที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมนี้ก็จะมีชีวิตที่สงบสุขเช่นเดียวกับขวบน้ำ ที่ตั้งอยู่ได้โดยไม่ล้ม

กิจกรรมกอบกู้ประชาธิปไตย “นี่คือพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตยโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พลเมืองดีเริ่มได้ที่ตัวเรา”

ผู้เขียนบทความ

น.ส. ยุพเรศ อินตะเสน พนักงานสืบสวนสอบสวน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแพร่

ที่มา : น.ส. ยุพเรศ อินตะเสน. เรื่อง กิจกรรมกอบกู้ประชาธิปไตย (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

https://www.ect.go.th/ect_th/download/article/article_20170219170826.pdf. ๕ เมษายน ๒๕๖

เหตุการณ์ ๓ เรื่อง ความพอดี พอใจ พอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง การดำรงชีวิตให้มีความสุข

ชั่วโมงที่ ๒

หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง เป็นแม่บ้าน ก็รวยเป็นล้านได้

เรื่องที่จะบอกเล่ากันในวันนี้เป็นเรื่องของแม่บ้าน ชื่อประกาศัน ปานเพชร ซึ่งเป็นแม่บ้านบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) กรุงเทพฯ เรื่องของการนำค่านิยม ๑๒ ประการ ข้อที่ ๑๐ ไปปฏิบัติ คือ การรู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้ด้วยความจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ โดยแม่บ้านคนดังกล่าว ได้นำเงินรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือน มาออมเป็นเงินลงทุนรายเดือน เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท โดยหักออกตั้งแต่วันแรกที่เงินเดือนออก ไปลงทุนในกองทุนรวมหุ้น ซึ่งขณะนี้ก็มีเงินเก็บ ถึง ๗๒,๐๐๐ บาทแล้ว และถ้าแม่บ้านท่านนี้ยังทำตามวินัยการลงทุนไปเรื่อย ๆ ก็จะเดินไปถึงเป้าหมายหนึ่งล้านบาทได้อย่างแน่นอน

ปัจจุบันมีลูก ๓ คน และยังได้สอนให้ลูกรู้จักออม เมื่อลูกออมเงินไว้ได้จำนวนหนึ่งแล้ว ก็จะนำเงินไปลงในกองทุนรวม โดยไม่มีเงินปันผล เพราะอยากให้ลูกเก็บเงินเอาไว้ยาว ๆ ปันผลไม่ต้องมี และเมื่อลูก ๆ โตขึ้น ก็จะมีเงินเก็บและความเป็นอยู่ที่ดี นอกจากนี้ยังได้นำความสำเร็จไปถ่ายทอดวิธีการ ให้กับแม่บ้าน คนอื่น ๆ คนขับรถ บริษัทและพนักงานคนอื่น ๆ ด้วย จึงนับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของการปฏิบัติตามค่านิยม ๑๒ ประการ ดังกล่าวไว้ด้วย

ผู้เขียนบทความ

นายกิตธนรัช พวงภิญโญ

หัวหน้างานการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพะเยา

ที่มา : นายกิตธนรัช พวงภิญโญ. เรื่อง เป็นแม่บ้าน ก็รวยเป็นล้านได้ (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

https://www.ect.go.th/ect_th/download/article/article_20170219170826.pdf. ๕ เมษายน ๒๕๖๔

ใบกิจกรรม เรื่อง ความสุขที่ฉันฝันไว้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕
หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

เรื่อง การดำรงชีวิตให้มีความสุข
วิชา สังคมศึกษา

ชั่วโมงที่ ๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนคำถามต่อไปนี้

สิ่งที่ทำจะเกิดความสุขต่อคนรอบข้าง/สังคมอย่างไร

ความสุขที่ฉันฝันไว้

อาชีพที่ฉันฝัน _____

ฉันต้องทำอะไร _____

เกิดผลกระทบต่อผู้อื่นหรือไม่

สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ใบกิจกรรม เรื่อง เหตุการณ์การดำเนินชีวิตในสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง การดำรงชีวิตให้มีความสุข

ชั่วโมงที่ ๒

หน่วยที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข

วิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนคำถามต่อไปนี้

กลุ่มที่ _____

บทความ เรื่อง _____

ผู้เขียนบท _____

สมาชิกในกลุ่ม _____

สรุปเหตุการณ์ของบทความตามหัวข้อดังต่อไปนี้

สรุปเหตุการณ์ _____

ผลของเหตุการณ์ _____

ทัศนคติความคิด ความรู้สึก ที่มีต่อเหตุการณ์ _____

การนำมาปรับใช้ในชีวิต _____

สุดท้ายจะเกิดความสุขได้อย่างไร _____

โครงการจัดทำสื่อ ๒๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

